

Zakład Narodowy im. Ossolińskich

DZIAŁ REKOPISÓW

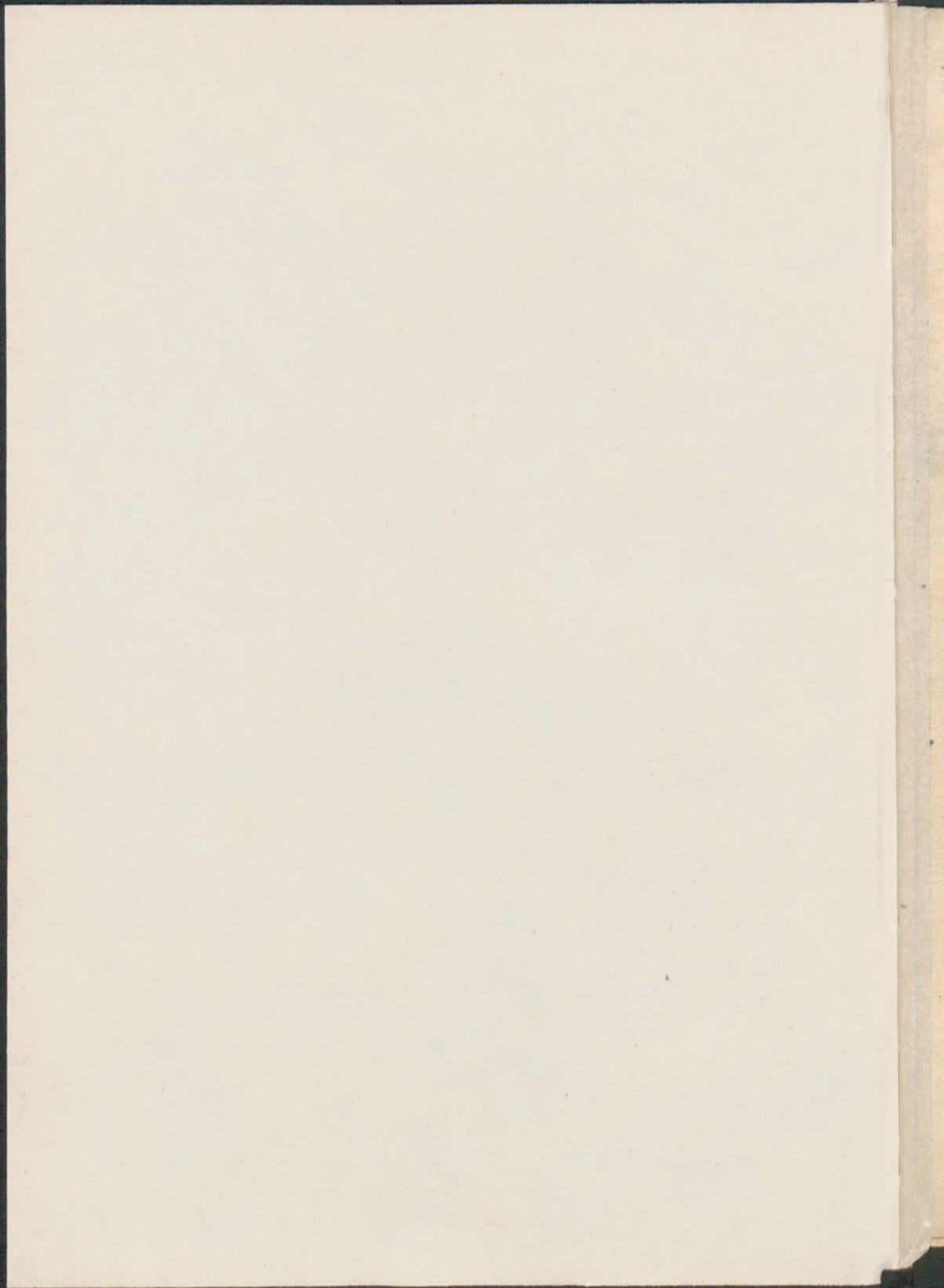
Rkps 15437

**„JAROSŁAW SUCHORSKI JAREMA: MIGAWKI
UKRAIŃSKIE”.**

WSPOMNIENIA Z LAT 1913-1939.

Pol. 1964. Część 4

19/73/3

Jarostaw Suchoncki
Jarema

1

Moiguchoi Ulanistoi

ex. IV

15437

15437 ^I/₃

Музыканты 15 полка Уланов
Томской

На обложке: Одынака Герман
Музыкальная Кавалерии в Гродно.

Jaworski Szymon
Jaworski

3

"Największe zwycięstwa i zwycięstwa -
"Na koniskim węgry grzebiecie"

Moje wspomnienia:

Część IV

Fragmenty wspomnień różnych -
z różnych okresów.

1. Fragmenty wspomnień.
2. Pułki Kawalerii Polskiej
1918 - 1939.

Ryszard Jan Leśniowski

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text below the top header.

Handwritten text in the upper section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text, possibly a date or a specific reference.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text at the bottom of the page.

Jeżeliby nie stanowcze twierdzenie mojej
Matki i mojej Niani, to... przysięgę bym,
że urodziłem się... na koniu

Jeśli się jednak na koniu nie urodziłem,
to najlepszym salonem, najprzyjemniejszym
miejscem pod ścianą... była zapewne ołtarz
stajnia.

Trudno ustalić dokładnie, ale napewno
nie popełniłem omyłki, jeśli powiem, że $\frac{1}{3}$ życia
spędziłem na koniu, a $\frac{2}{3}$ .. z koniem.

Konie sące dźwięk na:

konie bojowe i konie sportowe.

Nie wywnioskować oczywiście wszystkich koni
na których jeździłem, lub które ujeżdżałem -
było ich dużo - bardzo dużo. Wymieniłem kilka,
z którymi przeżyłem różne w różnym czasie - chwile
i dobre.

Pisząc o moich koniach pragnę zbudować
tytuł tym moim wspaniałym, chwytliwym przyja-
ciół - pomnik pamiętania i wdzięczności, na

który szczególnie zasługują moje konic
bojowe.

"Lalek"

Złoty konstant rasy dorosłej.

Konia tego kupił mój ojciec dla mnie
jako krylatka w roku 1915.

Sam go ujeździłem. Od chwili przybycia
"Lalka" do nas, do naszej stacji, nie roz-
stawaliśmy się z nim, ani na chwilkę.

Po skończeniu wakacji zabieraliśmy go
z sobą do Jekaterynodaru.

Rano, przed wyjściem do gimnazjum
zachodziłem do Lalka, a gdy po lekcjach
wracałem do domu... szłem najprzód
do... Lalka.

W Jekaterynodarze i Izłomirze znana
była sylwetka ucznia gimnazjum z "ten-
bance" - na złotym konstantie.

Obaj najczęściej oczekiwaliśmy wakacji
i... powrotu do stacji.

Latem 1917 roku - "Lalek" osiadłszy
 kołackim sióstrami bojowymi - stanął w szeregu
 "rycerzy," by spełnić swój obowiązek.

Spokojnie i zdurno, prowadzony ręką mojej
 Matki, - podszedł pod ganek domu, a sory
 jego mówiły: - "siadaj i bądź miłe panie
 nie zawiódz."

Go chwili... wypruty... by przemierza da
 tnie pola i lasy i na... Kubań... nie wrócić,

Był zimno pod Ryga na froncie z Niem-
 cami, głodowaliśmy oboje pod Petersburgiem
 (Leningrad), - na jego grzbiecie przyje-
 chaliśmy - z Petersburga przez Ukrainę do
 Polski.

Gołtora roku byli drim w drim pod siód-
 lami i w manym. Do Polski przyszedł wys-
 ciany i chudy, ale ani rana nie chorował i
 ani rana nie kulał.

Jako koni bojowy - byli niecierpliwy.
 Spokojny, ale chętny do pracy, niestety są nie

cał, siedł posturze tam - gdzie być
kierowany; stał - gdzie go postawili i
czekał. I to starzy uważają jak kuzajon-
typowy - doskonały koń wojenny.

Iginat - od kiel hajdamackich
na „polu chwale” w roku 1919 na ży-
wych polach Wołynia.

„Hajdamak”

Lewy, skore gniały watach typu
kawaleryjskiego, w wieku 7 lat. Staro-
wił zdobył wojenny, wziętem go po
śmierci „Lalka”.

Myszk, że potrocił on z jakiegoś dobrego
stadniny Wołynia, skąd trafił do armii
Getlury i wszedł jakiegoś „starym” - gdyż
do nas trafił w dobrym kondycji.

Był słabo ujeżdżony i nie miał tylu
cech dodatkowych, co „Lalka”, ale ogólnie
był koniem dobrym.

W marszach i bojach podjęciem go, tak, że już gdy w 1920 roku przesiedliśmy Gaję (kolumny korpus bolszewicki) - byłam z niego dowodniczym.

Na nim zakończył wojnę 1918-1920.

Go wojnie jeszcze kilka lat służył w 19 p. ułanów, potem przeszedł do pracy w roli do naszej osady Ułanówka.

"Fanatyk"

Przeciwnie pistony, skaro-gwiozdy wataś i ten wiorny przyjaciel niósł mi i w szeregu Golskich Rycerzy. na proste walki we wrześniu 1939 roku.

Historia tego konia jest bardzo ciekawa. Podczas mojej służby w 2 p. s. konnych w Strubiszowie, zaprzyjarmiony byłam z właścicielem majątku Grabowie - panem W., który oprócz gospodarki własnej prowadził amatorską hodowlę koni.

Podobały mi się bardzo dwie klawe
wysokiej pół-toni ang. na które wstąpił
jako hodowca - nie zwracał specjalnej
uwagi. Nie były piękne, ale były dobre.

W dzieciństwie kiedyś, jak jedna z nich
zadawała na wolności - przesadziła bardzo
swobodnie i z własną chęcią - folwarowny
okólnik o wysokości 1.60m.

Wykazała talent do skoków, a oprócz
tego miała piękne chody.

W dzieciństwie w niej wiele cech dobrego
konia sportowego. Nazwała się „Lotnia”

Narodziła się u mnie wówczas taka
myśl: - przynieść tę klawę odprzeć
reprodukcji.

Przekonałam się, że może stworzyć
się doskonałego potomka. Zgodził się.
Reproduktora wybrałismy wspólnie.

Kombinacja ta - powiodła się - „Lotnia”
dała w 1932 roku pięknego źrebaka.

Gan W. obiecał mi, że jak zrbak ukonczy 4 lata, przedstawi go do zakupu „remont” przez komisję wojskową, a ja będę się starał, by go zakupić - komisja przydzieliła go do naszego pułku.

Kon' ten, do komisji „remont” był przedstawiany w 1936 roku, kiedy już zostałem przeniesiony z 2 pułku Strzelców Konnych do kawalerii K.O.P. (Korpus Ochrony Pogranicza).

Gan W. powiadomił mnie o stworzeniu tego konia na Komisji. Wykastatem zawiadomienia z M.in. Spr. Wojskowych zabrania tego konia do K.O.P. - jeśli komisja go zakupi.

Byłim przy zakupie. Komisja była komisją zachwycona - zakupiła, płaca najwyższą cenę około 1400 zł. z dodatkami 300-400 zł. premii (w roku 1936 kwota ta stanowiła dwie piąte).

Zadokowano - wprost z placu zakupu zabrano konia do wagonu i razem z nim pojechaliśmy do Olszynie (miejscę postoju mego Swachrona).

Jako koń państwowy - wykazy otrzymał
odnośnie do menu zakupu - narus. Fa-
natyk.

Pistony ten koń wykazywał i dobry cha-
rakter już w okresie ujeżdżania i ujeżdżał
wiele bardzo dodatnich cech konia ka-
waleryjskiego i sportowego.

Go dwóch latach ujeżdżania, co ory-
wiście robiliu sam bardzo skrupulatnie -
„Fanatyk” stał się doskonałym koniem
wszechstronnym - przeciwnicy go do za-
wołań „Militari W.P.”

Koniu tym zachwycał się znawcy i...
nie znawcy; - pistona masę, doskonała bu-
dowa, stalowe koniny, kondycja lekko-
atlety, pistone chady, doskonały „talen-
ecarski” skok, - okazał się i dobry i pistony.

W roku 1938 w okresie ujeżdżania -
na oczach kilku tysięcy oficerów, oraz
podoficerów i ulanów pułku - skrytyka-
namiu przerwano „triple-bar” / pistone
długo o wysk. 1.30.

str. 54¹³

Według relacji wszystkich widzów - skoczył z zapasem ok. 30m., a długość lotu wyniosła 8 metrów - kolejny zmnężył odcinek od śladu odblasku, do śladów dostrzeżenia.

Nie sadzono jednak temu cudownemu stworzeniu przypisywać się na hipodromach sportowych, a zamiast na „Militari” - obywateli służbowym siódmym oficerkiem - porucił we wrześniu 1939 roku... boć swego kraju.

W nocy z 5 na 6 września 1939. w bitwie w okolicy Różan, ciężko ranny - wpadł do stawu rybnego i... tam pozostał.

Tak jak i „Lalek” w 1919 roku, tak i on w 1939 roku... wreszcie spełnił swój zamierzony obowiązek.

Moje konie słowackie i spartowe.

Piszac o moich koniach słowackich i spartowych wymieniłam kilka: - najlepsze i ... najgorsze.

Te - najlepsze przyniosły mi kilka sukcesów jeździeckich, a te - najgorsze przyniosły porażki.

O najlepszych raliżach:

1. Słowackie i jednorazowo "militarne"
"Wrony", "Kolumny", "Prask", "Czechan"
2. Spartowe:

Wódzka, Wierzchowianka, Wiaterek
Atan, Allegro, Apis, - "Nic-ei-do-tego"
Igora, oraz Olympia i Chart; te
dwa ostatnie były koniami dowódcy
2go pułku Strzelców Konnych pułk.
Niemcewiczowski - sławane u nas do
jazdy spartowej. I koni tych - dwa:
"Nic-ei-do-tego" i Igora były wony pełnej

militarne = konie na których brałam udział
w zawodach. Militarni W.P.

krwi angielskiej i Chart' rasy arabskiej —
roszta konie pół-krwi i wysokiej pół-krwi.

Tłych koni miałem kilka, ale one
ciężko u mnie nie popasały, — gdy wyzna-
zały swoje wady — oddawałem je do swar-
rowu, do stajni szeregowej.

Moje konie „militarne”, (te na których
brałem udział w Militanie W.P.

„Wrony”

proszony i dobry koni ten trafił do mnie
zupełnie przypadkowo, tylko dlatego, że
mój już dobrze przygotowany koni militarny
zległ wypadkowi — podczas galopu w terenie
w czasie treningu wgalopował przednie no-
gą w niewłaściwą chwyt, — na skutek czego
obaj koźciolkowaliśmy kilka metrów.

Wypadek, w skutkach był fatalny — gdy
podnieśliśmy się z ziemi, koni stał na
tych nogach — poważnie nadwyrżone

Scisgnę prawej przedniej nogi.

Tapowiadato sis cługie i wostpline
 lezenie. O udziale tego konia w Mili-
 tairi w tym roku - nie można było mówić.

Byłem rozpaczony, gdyż do kawalerii
 Militairi pozostało nie całych 3 konie,
 a ja? ... bez odpowiednio przygotowanego
 konia.

To pułku miałem do wyboru około
 tysiąca koni, ale ... nie przygotowane
 do tego rodzaju przewożonych kawalerii.

Martwiłiśmy się wszyscy, - bo jeśli
 nie będą miały w terminie odpowiedniego
 konia, - ekipa pułku starcie do Mistrals
 osłabiona.

Przypomniałem sobie, że w Swadomie
 C. K. M., jest kary fletu dobry koni, na
 którego miałem „apetyt” w czasie, gdy
 był on w Swadomie Zapasnyu jako
 „remont”, - teraz konie ten należał do na-

prala nadterminowego ze Swachmą (C. K. M.).
 Idę do dowódcy tego swachmowicza rotmistrza
 Bogdana Niemcyrowicza.

- Słuchaj, ... daj mi „Wronę”, - Ty wiesz
 co się stało z moim militanckim.

- Niemcyrowicz potrząsnął oczami, zrobił
 zagadkowe miny, ...

- Dobrze, dam Ci „Wronę”, a Ty daj mi
 „Lastawę”!

Zgodziliśmy się uzgodniony. „Lastawa” była moim
 „sepakowatej”, bardzo ładna, ale ja nie jestem
 amatorem „szpanas”, no i pod względem sportowym
 nie rokowała ona wielkich nadziei, ... ot dobrze
 to była stwibowa.

Trzeba jeszcze porozmawiać z kapralem.

Nie było bowiem w wyrażeniu pabierania konna
 „sifę” nawet młodym podoficerom - boż ich
 1904.

Kapral zrozumiał, że przez oddanie
 konia robi dobry użytek dla pułku - 1904.

No.. konia mam, ale czy zdążę go przygotować malować w tak krótkim czasie?

Okazało się, że kapral był dobrym jeźdźcem, - koni był miłe podjeździł - dałem mu „szlif“, był gotów - na mistrzostwach spisywał się doskonale.

—“—

„Celownik“ - pociągali box bündel i upadku „pochlebny rós“ podłożos zawiastał Militari w Łowic w 1938 roku, - otych mistrzostwach wygromus w dalmij krosi „Migank“.

Koni ten trafił do mnie również przypadkowo. W tym okresie byłem już w kawalerii K. O. G.

Na okres marcowy Swadronu kawalerii K. O. P. Ławono w pułku.

W roku 1936 tak się stało, że do tego samego sibiowskiego pułku trafiły: mój „swadron „Olkowiki“ i Swadron „Lutki“, którym dowodził mój swagier ołmistrz

Kario Minecki.

Na okres kilkudniowych ruchomych manewrów, każdy szwadron przydzielał po kilka koni z luzakami dla oficerów „rozjemców” — byli to przeważnie oficerowie sztabu Genwalskiego — różnych rodzajów broni.

Do mego szwadronu przybyli dwaj, różni, major dyplomowany artylerii i kapitan dypl. piechoty. Kapitan siedział na dobrze wyglądającym karścianie.

W czasie cwiczeń przyglądałem się temu karścianowi — podobał mi się.

— I jakiego szwadronu ten koń? pytałem luzaka.

— Ze szwadronu kaw. R. O. P. Lwici — parna odmieszka Mineckiego!

Przez kilka dni cwiczeń obserwowałem tego konia. Pomimo, że jeździł — on „rozjemca” kapitan dypl., „bełtał się” na rizm — jak i że przywiązany worek z siarcem — ten chmureł doskonale.

Może by tego konia jakos „wykombinować” od Karia? ... wahałem się, ... zdecydować

wypadek... bardzo przynny dla ka-
pitana rozjemcy.

Stalo się to pod koniec wojny.
Irowadziłem podjazd, a kapitan rozjemca
stale „patroze” się tego mnie i stale sprost-
nie coś notuje.

„M..... a sztabowa, - pomyslałem sobie.

Przejeżdżaliśmy przez wieś, na koniec
której był jakiś dwór majątek. W tym
to majątku, w budynkach gospodarczych
i za płotami ukryta się „zasadka”
manewrowego nieprzyjaciela, który może
później nic wykorzystać.

„Bohaterki” dowódca tej „zasadki”
młody podporucznik z 4go pułku utanców,
otworzył, na bardzo bliskiej odległości od
niego swadromu - raptowny piekny ogień
z broni maszynowej (owianka armumyja).
Niespodziewany i dość silny huk straża
spłoszył nasze konie, które skoczyły w bok
i w tył, ale wytrwale rze utanców —

momentalnie opanowały wystrozone orwomny.

Inaczej było z kapitanem ruzjmes.

Wystrożony karstan skooryē w bok i zaczął
potować. Kapitan, - też pewnie podniósł wystr-
żony, zaczął wyprawiać „okwilibrystykę”:

Szwachron... w śmiech, a karstan potowi-
mknął wprost na płot folwarowny.

Szwachron z uśmiechem gapi się... co to będzie? -
a karstan w dobrym galopie smarując wprost
... na płot.

Oceniam „na oko” wysokość płotu... napawa
1.60 - 1.70. w.

Skooryē?... czy starsi?

Lapano nam dech... skooryē!

Kapitan zrobił pistole, salto w górę i z roz-
kryzowanymi rękami... runął jak kłosa
na ziemię.

Widok kapitalny, - nie codzienny... ry-
czliśmy ze śmiechu, a karstan zawiął, prze-
sadzając płot z odwróconej strony i... zaciął się
przy galopowaniu do szwachrona.

Kapitana, - potluczonego, z awstyd-
nego, z dziurami w umundurowaniu
musiałem posadzić na „tażankę”

Do końca manewrów już nie usiadł na
nim, a kapitan bił go „lekko”, prowadza-
ny przez utana luraka.

- Jak się ten koń nazywa? pytam luraka.

- „Celaunik” - parcie procentu!

Go skroczonych ćwiczeniach i po omó-
wieniu takowych - oficerowie pułku poje-
chali na kolację do jakiegoś - już nie na-
mistam narowy - mianownika.

Gostanawiliu jakiś tak „zaryci” Ka-
zia Mineckiego, by konia tego dostać do
niego swadromu. Każdy bowiem dowód-
ca swadromu nie oddawał, lub nie-
chętnie oddawał - dobre konie.

Kawio M. nie należał do fanatyków, ale
mógł odmówić.

Stapatem Kawia przed kolacją.

- A, a a! Swargianku... kochany! na-
pij się z czegoś dobrego... senapsa?

Kapitan zrobil jurskane "salko" w grys; z 200 brzojzowcomyjn piskami.
 mrsi, jak kbra 170 Zowm.

- I toba, ... zauwaz!

Kario lubil „gotraci“ (zastregam - w miarę),
a teraz po fuu dniach przymusowej abstynen-
cji... nawet trzeba bylo to wyrzucic... według
wszelkich praw ziemskich i niebieskich.

Stawiam kolejki, - druga, ... trzecia, pod-
wzlam „szwagroskie“ wronia, - .. stawiam
kolejki czwartę.

- Co sis ty tak „wyrzypujasz“ doobnyu ma-
kiem“ kate mojej osoby? - smiej sis Kario,

- Pewno cos potrzebuje?

- Tak! Kariurciu najdrozszy! Potrzebuje
i to bardzo!

- No to gadaj!

- Daj mi „Celownika“, ... dam Ci za niego
dobrego konia ustarzkiego i ... postawis ...
juzze dwie kolejki!

Gilric obserwuje jakie wrazenie wywsta
moja prosba ... napewno pomimo „czterech
kolejek“ zamacha glowa i powi... nie.

Nie podobnego nie nastapilo... Kario

Zawrót się śmiać.

- Je... dwie kolejki jareze... można
postawić, ale ty... dumny jesteś... ja
dałbym ci „Celownika” i... bez kolejek.

Przegrałem kilka kolejek „sznapsa”
i kolacji, ale wygrałem... ów pieniężny
ros na Militari w Lwowie.

(o Militari lwowskim w nast. rozdziale.)

I koni typowo sportowych zastępuję
na wyprzemiennie

„Teja-Olimpiada”, „Wolówka”, „Wielko-
potanka”, „Atak”, „Nic-ei-do-tego”, „Apis”,
„Prak - wspaniały gniade, lub skaro-gniade
i sowy aral „Chart”.

Konie te dały mi dużo radośności
i przysporzyły wiele sukcesów.

Moje piestki

Nie moge w „Migaukach” nie wspomnieć
moich piestek - moich jak i kiedy - czerwonoz-
nych wielkich przyjaciół.

Miałam ich dużo, a w chwili pisania
„Migauk” - mam... aż 15.

Kilka słów jeszcze dwóm:
„Sniegurce” i „Ściap'emu”.

„Sniegurka” - duży biały kundel Ku-
barski. Pies ten dostojnie mnie uwielbiał,
był ze mną zawsze i wszędzie. Na czas mego
pobytu w Ekaterynodarze w Gimnazjum zabie-
rałem go z sobą.

Nie pamiętam dlaczego, w roku 1912 po
wakacjach letnich nie zabierałem „Sniegurki
z sobą, - pozostał w stancji.

W grudniu tegoż roku zachorowałem na
zapalenie płuc - choroba przechodziła ciężko.
Do Ekaterynodaru przyjechałi oczywiście

Rodzinie, - sprowadzono lekarzy z Ode-
sy i Kijowa.

Tego dnia przed gwiazdką, stan
mojego zdrowia znacznie się pogorszył, - u
stanie prawie nieprzytomnym przeto-
dziłem kryzys choroby.

Nie zdawałem sobie sprawy, co się do-
chodzi mi do dzieła - pamiętam tylko że,
... do drzwi frontowych drapie pies...
to mój „Śnieguśka”.

Rodzice opowiadali mi później, że nikt
z domowników drapania - nie słyszał, ale
ja - jak przez sen powtarzałem:

- „Śnieguśka... przszł!”

Myslałem, że to majaczenie chorego, bo
„Śnieguśka” przeurwał stację... 42 km
od Łukatyńsk, - zima, późny wieczór,
ale.. Matka postawiła świecę by zbaczyła...
tak... na wszelki wypadek.

Gdy świeca otworzyła drzwi... wleciał
jak huragan przez wszystkie pokoje.....

przszł: przszł.

wprost do mego i z pistkiem ramił się
na moje łóżko, a dostownie na mnie.

Rano, gdy odryskatem przytomności -
"Śnieguśka" leżał w nogach, a gdy do niego
odwróciłem się... śledził z radością

Szlochając 42 km., poranił nogi - wykruczył,
że jestem ciężko chory, ... ryknął, ale przy-
szedł... mój kochany, wierny przyjaciel.

Rozstaliśmy się w 1917 roku, gdy wyjechałem
na wojnę. Lawredziatemu się przysięgł, że po me-
im wyjeździe... odwiedzi jedzenia i na-
jakimś czasie... Iasna... na wieki

- " -

"Ścapi"

Mbalutki, biały w czasie laty, mój walterek,
mój forsterjerek, śliczny, mawary i wierny mój
wielki przyjaciel - był u mnie od roku 1935 go
"Ścapi" - tak, jak i "Śnieguśka" - nigdy mnie
nie odstępował.

Poż odrobiny smaczniejsza towarzyszył mi
podczas treningu koni, myślał o towarzysz,

wracai się za spotkaniem z ojcem, lub innym zwierzakiem, wracai i żniw biegi przy koniu.

Gonienie za ojcem spowodowało w roku 1937 przykry wypadek - byłam już wtedy w Korpusie Ochrony Pogranicza na granicy Litewskiej.

Do roku 1938-go Polska i Litwa niecuty- mywały z sobą żadnych stosunków, dlatego, stosunki między nami, a wojskami granicznymi Litwy były bardzo napięte i wrogie, ograniczały się tylko do spraw koniecznych.

"Siapi" właśnie przekonał mnie, że i po tamtej stronie granicy murkawa są sami ludzie - jak i my.

Zaistniał pewnego dnia wypadek, że mnie i mego przyjaciela "Siapi'ego" rozdzieliła... właśnie granica.

Jechatam konno bez luzaka duchtem wzdłuż i po linii granicznej.

"Siapi" oczywiście murkował tu i tam

po lesie. W pewnym momencie wytrącił zajaca i z zapętałem rzucił się w przód, a zajac... drani... prosto na Litwę.

Stanałem, wołałem, kwizdałem - nies przepadł i nic wraca.

Strapiiony nic na żarty ruszyłem w kierunku litwskiej strażnicy, żeby jakosi dogadać się ze strażą litwską, -- żeby go mi przynajmniej nie zastrzelili.... może trafić do domu.

Graniczny patrol litewski spotkałem jeno przed strażnicą. Lądował mi znaki, żebym podjechał. Jeden z patrolu porzucił pistolet,

- Wy... panie - pewnie swego piśka sumam, pociągnij tam... w stronę Sejdałoni!

Ładna historia, - to już wioska litewska oddalona od granicy o około 5 km... i co mam teraz robić. Zamartuszkuję się na żarty.

Podobnie, dowódca litewskiego patrolu nawet wyrzucił swoje zamartuszenie, ... usmachał się parobkiem:

- Jedźcie panie porównanie do wsi i zabierzcie. Sły was dobrze znamy i... naszego piśka

znany... ja lubis psy.

W pierwszy chwili zdefekatem, a w
nastepnej... już byłem na litwie i gnatem
do Pejdagonie.

Chłopi litwscy omal, że nie zegnali
się na widok galopującego po ich ziemi
polskiego oficera.

Polski oficer? - jedzie sobie po ziemi
litewskiej jak nigdy nie? ... podjeżdzanie
się rozgląda? ... w dodatku quidam
od czasu do czasu ... wyjece „nastata...
wyco?”

Psy!... bestia mata, w samej wri.

Siedział nastorwony na środku wiejskiej
ulicy, słowem swoje „grzine” zęby, a
doznata niego czaiły się ogniste kundle
litewskie - jakby też zwęszyły obcego przy-
bysza z zagranicy.

W obawie o jego skórę odruchowo kmy-
natem... „Siapi”, i... wtedy mój ratunko-
waty fotestonier rzucił się jak lew na krąg
swych wrogów, wymknął się z obręczenia i

już być przy mnie.

Kiedy, po zaskarżeniu z końca wziętego
na rękę .... drżał mi w ramionach i dostanie...
płakał.

Przeżywałem obaj odcioły powstania.
Gdy wracałem wręczeliśmy z „Siapim” na
ostku, - ten sam patrol litewski szeregów domni-
wszy, ... potem zrozumienia.

Coś - tacy sami ludzie .....
Byłem im bezgranicznie wdzięczny.

— " —

Fragmenty wspomnień z czasów
karnych. i inne

Imię - pod znakiem owu.

Teraz - ośm lat wady, - inny niż w Strubinskim -
słynny ośm Lwowski. Było to na Lwowie w 1938
„Militari W. 9”, które organizował pułkownik
Komorowski, ówczesny generał Pół - domnika
Gustawia Warszawskiego.

Ówczesny pułkownik Komorowski uciekł

jako wybitny kawalerzysta i doskonały
jeździec.

• Po Sienki - szapka" - jest takie przystawie
rosyjskie. Jeździ zatem „Militari“ organizuje
taki „znawca, - musi to być coś „extra“ - no
i było, ... ale była to odwrotna strona medalu.

Całą swoją „stałą“ jeździecką wsadził
pułkownik w prós „P.“ - przebiegi w terenie, z
specjalnym uwzględnieniem odcinka „b“ -
biegna przedaj 6 km. z przeszkodami.

Zakwaterowaniem kawalerzystów i koni
i sprawami administracyjnymi zajmował się
14 Pułk Wąwów Jazłowieckich - stacjonujący
stał w Lwowie.

Nie mogła się rozwinąć miłośnicy z zachryta
nad gościnnością gospodarzy, - jakos to było
... nie tak, jak np. w Hrubieszowie

Luzie miewało psyc ludzi, ... Ci z Su-
wałk, Hrubieszowa, czy Przylęgostoku - wkła-
dali i okazywali więcej serca, - ale nie eto
chodri.

Strony, tych kawalerów były przystawdy

w próbie B, - według recepty pułkownika Komorowskiego, było ich około 18 czy 20, ale jakie?

Pracowni uderzeń w zwojedach Militarni od roku 1932 - rok rocznie, - w dziedzinie i skarceniem różnie przerzody i murus stinordie, ze Lewanskic - Baza Komorowskiego - były na - prawach trudne.

Budowa przeszkód i najazdy na nie były dobre, trzeba było tyłek... rozwysicie dobrze najezdzic, a koni musicic dobrze stanac. Le przeszkod tylo "pryprypric sis" nie bylo mozna - za wyjestkiem jednej, - do ktorej mi - lisimy wyszy duze zastrazona.

Byl to row, nawet nie wielki, ale stanosc "zagwardis" - i to powozing. "Zagwozelka" po - legala na tym, ze na row ten nie bylo najazdu, a jedna ze secan rowu stanoscila wysoka, utwo - 3 metrowa sekarp; i to dosc stroma.

Byla to przeszkoda przedostatnia.

Nad przeszkoda ta tamada sobie glos wyszy

Zawodnicy, szefowie ekip, domowcy puł-
ków i dowódcy brygad.

Zjawiała się komisja techniczna - cho-
dziła kogoś tej przesydy, kręciła głazami
i zdawała się, że jej nie zatwierdzi, ale
organizator, ptn. Komarowski - uparł się.

- "Thesus panów!" - ja ta przesyda ska-
kałem kilka razy, - "Militari" to prawi-
nie "preblotka", a powołany wyjechał oficer
kawalerii polskiej.

Autorytet pułkowy Komarowskiego
zrobił swoje - komisja niechwała, - ale prze-
kłada zatwierdziła.

Niewiem, czy zlotkiem - oszczędzenie
pułkowego Komarowskiego... stawiali mi
znakiem "niewierzy",... ja natomiast twierdzi-
łem, że pułkowy skakał tą przesydą.

Niestety nie było odważnego dowódcy
pułku, któryby stawił się i aperturował.

Mi, - zawodnicy tego oczywiście nie
mogliśmy zrobić, chyba że objaw technicz-
na, naco zaledo z nas powstanie sobie mi-
mości.

Sprawiłiśmy teie ty proroctwy kłina go-
drin, nastuchaliśmy sę wiele różnyh teori-
teorii, oraż siarowystego psioarunia, ale nic nam
to nic pomogło.

Wiedzieliem tytko, że my - wryny zawobny
mieliśmy przed tą proroctwą... "Gietra", gdyż
tyj proroctwy można bytę i nic prebyć i emar-
nować konia.

Ja, ... psioarunem mado, miałim ten psio-
nego "Gietra" i dwie myslatim - jak na ma, na-
jechać? Deszedim do wricochu, że i tu zastę-
snyś takotyks podobny jak na rucie, "wobrym"
w Kruhiozacie. Najad, prawic stpua, o w-
prowiedniej chwili silnie pchnę konia na proro-
ctwą - niich dalej rucuje sę sam.

Nastucheliem sę wiele różnyh teori-
i adna nic przypadała miie do gustu - zot-
tem przy swojey.

Ten pietrelny ruc stał sę najwazniejszym te-
matem dnia; mówione o nim wszadnie, - w
kawiarniach, w restauracjach, na ulicy, nie dali

zasnac'... wiez ten roz... i jak go naje-
chac'?

Pierwszego dnia powodził po próbie A
[próba na ciemności] porwałem z kolegą
na ryzy ekipy (ekipa kawalerii K.O.P.) stłumione
Wacławem Totjewem^{*} jurze raz... na rok.

- No... kaka ziemlak? - jak to chodas
"pycgai"^{?)} mruay Totju.

Totju narzywał mnie „ziemlak”, co znaczy
„ziemlak”, gdyż rozrywając tylny ziemlak -
ja z Kabania - z pod Kaukazu, a on z samego
Kaukazu.

Na smutne wywoły Totjowa pokręcałem
głową:

- Ty wiez co Totju! - ja ci radzs... tak...
- No...! gadaj! - gadaj prz dko!!
- Ja, a, a... radzs... pakerai mematki
i... jechac' do domu! (w duchu sę smiatam)

Myslałem, że gremotnie mnie „łeb”...

- - -

* stłumiony Wacław Totju - Gouren - oficer kawalerii,
szefem ekipy kawalerii - z byzysjone Kaw. K.O.P.
Niemiec - dowodzący smiatanyta, dromatny
jordan

- Pocatuj psa w nos .... jak wstanie do pnia głowa, - przypatryj się na mnie zabójczym wzrokiem, odwrócił się i porwał.

Rano, - w dniu przebiegu próby B. ortu-tem się jakos' przewinął i od swojej tandyżki jazdy odstąpił mi etuiatam.

Startowaliśmy jako N2 - byłem z tego za- dowolniony - będa miał czas na kibicowanie przy tym owie. patrzył jak będa skakaliż inni, a za nami jechalo ich około 100t.

Chciałbym się lepiej, gdyby przy mnie, jak dawniej... był Henric Dobrzański (Hulka), ale On był wówczas w H.p. udanik.

"Celownik" oczywiście dobrze, - ja... też, mi żemny... "zainwancie"

- Zawodnik A2 prósł na start, i sędzia starter padł miś chorągiewką, ... języczek etmila i... owrytkam.

Już na odcinku "a" - (przebieg w terenie 18km) trzeba było pokonywać trudności terenowe.

Pierwsza, - to dwuy i strumy wjazd na
gors pokryte laskiem z korczastym pod-
syciem, - dojechałam do połowy wjazdu,
„Celownik” z trudem drapie się w gors, -
cruje, że go to mrosy i to bardzo, a przed
nim jwre lek. galopu w terenie i
lek. „cwi'u” z 2-stu przerwami (celni-
nek, 6°.

Niemna ce-trzeba mi ulrye. Izu-
nastam się po zadric konia na ziemis (tra-
sa przebiegala wazintka s'awryntka s'icel
kriakow), chwycilam „kantar” zacyon
i tam zdolalyhmy s'cayt tej „pod-
luznicy”
gory. Zjazd...? nie lepszy od wjazdu -
nie wsiadalam na konia, terymy się
razem na dół.

Teraz wsiadam i naciskam „Celownik”,
by nie „nawalic” w prasie.

Na obwisiatym, cry dwunastym. kich
metrach majaca przede mna paramitai
de wladama ciata cwiis, - kladus ryis

na rękach i szablach i w tym spostrzeżeniu, że
sędzia przy proformowaniu daje znak chorągwi,
„zatrzymaj się” - ten przeszedł zajął.

Dwa dniem szybkością biegu konna i podją-
dziam do sędzięgo.

- Czemu zatrzymujesz, do diabła! - co ci
stało?

- Nie denerwuj się, ... poprzednik (N1) porucznik
z 24-go pułku (Jędrzejko) wzięci ...
siedzą po uchu i głowie, ... odia mu opuchniętym
musi jechać przejechać porucznika na łamach
i strzelanie.

- A kiedys go diabli wzięli, - ale zły
bardzo z tego powodu nie był, - przynaj-
mniej odpowiedź mi. Kłopotnik, a czas strac-
ony na ciekawie i tak odlicz.

Wypalitem papierosa, - nadszedł za-
wodnik N3, - wyformułem mu przegrany
zatrzymanie się - w tym sędzia podaje
znak, - „można jechać”.

Wiedanie białej konna, strzelanie poruc

mi dobrze, czasu nie przekroczyłem -
 odliczek „a” zatem zatkanieoram na „O”
 Ciekawość teraz trudny przecież od-
 einka „b” w którym ... ten raz ...

Pisząc minutowa przerwa, Obsta-piti
 mnie kieddy, - ten pecha do ust creneta-
 ds, ten pomurancos, inny podaje jakiś
 naryj.

- Stańk, trzymaj się na tym murie,
 no ale już siadaj na kon, - już czas.

Siadłem, ... podziwiam do startu
 odlinka „b”, - czas startować, ale ss-
 dzia chorągiewki nie podnosi.

- Ciemno pan mnie nie puszcza?

- Jerrze niema telefonicznego sygnału,
 widownie trasa, ... zajsta.

A niekto szlak trafi, mój „Bon-
 zajka”, pewnie w tym murie ...?

Je już mnie denerwować.

Okazuje się, że mój „pechowy” pośrednik
 pomurank Jerryntki ... leży z konicz...

w tym „nieokreślonym czasie” - wyścigowa konna
... ciarki przorły mi nie po skórze, - Tędną
perspektywą... psia krew...

Wreszcie scharża daje sygnał; - „uwaga”
a za chwile podnosi chorągiewkę... start!

Moja „Celownik” wyprowadzi, tak że teraz
ochoczo wyskoczy w galop - idzie jak mu-
szyna, skądre do koni, przewlekły mi-
gają pod nami jedna po drugiej;... już
10... 12... 15... coraz bliżej... ta przed-
ostatnia.

W galop porwie do wąwozu, - po bokach na
wzgórzach pełno „kibiców”... jeszcze 100 m
swalnięm szybkość i przehodzę do stam-
nego klusa...

- Co on robi? - słyszysz głęby ze wycieka.

W napisaniu woli i mięśni, mocno w tyłkach,
w ciwiozobnym doświadczie krótkim klusem
kieruje się pod łonem kurtki w wozem - nie wy-
kocha miejsca skoku przorów - skrzecząc wprawy
i lekko dodając podjędziom do wozu...
nawet kam tyłkami... „Celownik” reaguje

Na bychmiast... opuszcza lekko łeb,
 pilnie patrzy na rów i daje susea...
 jest już za rowem na pochylą wysokią
 skarpię... daje mu wodę - ile chce
 i miernie pochyla się do przodu... le-
 żąc niekiedy dosłownie wtóra na sroży skar-
 pię... na samym sroży, który upada
 na naprzeciw, ale szybko się podrywa
 i... jesteśmy poza rowem, skarpię na
 różnym terenie... widać pociąg na O.

Te w górę turaganowa brzoza...
 Ostatnia przeszkoda tylko „mignęła”
 pod nami i... jesteśmy u mety.

Grób B' ukonieczym na O. Pierwszy
 się gratulacje, gratulacje. Oddaniem ko-
 nia literackim pod opieką profesorów, a
 sam przeszedł patrzeć jak imi
 będą się mrozić na rowie.

Jedytna moja najazdu na rów,
 która wyniosła zadziwienie, - po mam
 udanym wyniku - stała się doświadczeniem, ale

elecydowita nie tylko taktyna jazdy - wu-
petnił ja dobry koni, - jakim był „Cielownik”.

Instruktorzy z ekip innych pułków, którzy
widzieli mij najeżdż, nakazali swoim pu-
łkiem jechać na róz - tak jak ja.

Grzybiaci do mnie dowiedza 24go pułku
Ułanów - płk. Dworak :-

- Słuchaj Stalock, - jeden „mój” już od-
pacił (pa. Termyński - numer startowy 109) -
został tylko trzech, - chcieli powiedzieć im jak
ty to zrobiles - na tym pięknym rowie?

^{Gdy} Jan sturzysta w 2 p. s. k tworzył się z 24p.
ułanów 17 B.K. stał płk. Dworak do czasu mne
znał, a ja go wyśrokiem ceniłem jako oficera
i jako człowieka.

- Bardzo chętnie panie pułkowniku, ale
moja taktyka nie jest ani „patentowa”, ani
recepta, mnie się udało... a...?

- Twoja taktyka okazała się doskonałą -
chwała!

Weryfikacja porażek chętnie, by pomieścić

Legion dawniej mojej Brygady.
 Radziliśmy wspólnie doświadczenia -
 postanowili jechać w celony mojej, niep-
 ty". Przechadzając pomiędzy zawodnikami
 słyszącym głosem: - jedź tam - jace Smolnik-
 ki. Zawróćtem do rowu. Złazili się sis-
 tam "euda". Wiele koni wyprzedzono
 z rowu z murami - czyniła to specjalnie
 sprawdzona ekipa ratownicza. 14 p. uś.

Gulkaomkowi Lurakowi: jego
 ekipie moja "recepta" - nie pomaga...
 dwóch jego zawodników... kłótwie z
 rowu / ich konie/.

Ja jemu raz podkręcałem zawieszki
 "Klubnika" - on robi więcej - niż ja.

"Lurackie Militari" (1932) mawia-
 liśmy - "rzesz niewinnych".

Zgodziliśmy się w tym, że punkt. Kome-
 runki... przechlewał.

"Militari" - uważano za - nieudane.

Natemniast, druga część. "Militari"

Ab. W. C. - 1938 "Pow Lumbe" - driving, steam engine.

"Red Mountain".

str. 673
49

t.j. raut, który oddał się w służbę George'a -
udał się świetnie - rzeczywiście był wspaniałym

Rej wodzie świetny oficer kawalerii pol-
skiej - dowódca 25 pułku Ułanów - pułkownik
Morawski (został rozstrzelany w ofiarę
obronie dla jenerał wspaniałych przed Niemcami).

— — —
"Jonny"

W "Meigaukach" - dość dużo miejsca
zajmują "Mistrzostwa Jeździeckie W.P. -

"Militari W.P." gdyż rzeczywiście były
one dla całej kawalerii, a dla nas mł-
odszych oficerów kawalerii szczególnie - wyda-
rzeniem nie było jakim.

W zawodach tych, dość trudnych, brali
udział wszyscy (tęch oficerów) z każdego pułku
kawalerii, których było 10, wraz ekipa z ka-
walerii K.O.P.

SPORTOWO-SŁUŻBOWY

W tej wielkiej imprezie wzięła udział
z wyjątkiem i praca kilku jeździeckich, wraz

Łsryjna osobista zawiadka, oraz
wartość koni kawaleryjskich.

Oprócz tych zasadniczych walorów,
były jeszcze i inne rzeczy niemniej: -
na Militari zwracało się samych zawi-
ników około 100tu, oprócz tego sędziowni
jeździectwa, organizatorzy, chorągwy puł-
ków i brygad kawalerii, gołnie i kithnie.

Była to zatem impreza o charakterze
dwiej atrakcji sportowo-towarzystwej:

Każdego z nas zickawito, - kto z ofi-
cerów będzie w danym roku udruchał
składzie eniz pułkowych, jakich mają
konie, jak się przygotowani, - no, kto
ma szansę zdobyć w danym roku
zaszczytny tytuł - Mistrza lub V-Mi-
strza W.P.

Podziatrysem kolegów, wyprytysam,
nabijanie się lub strach przed konnu-
tentem - słownym wyjątkowy stam napinie
nowit i wznęgo rukuja atrakcje.

Tak było i w roku 1935, ja byłem

jeszcze u 2 pułku strz. konnych.

str. 51

51

Zaciekawia nas bardzo ekipa kawalerii K. C. P., w tym czasie bowiem kawaleria K. C. P. osiągnęła swój specjalny ciężar gatunkowy, jako ci "ekipa", dlatego z zawiścią i zwrócić uwagę oglądaliśmy "Kopaska" ekipy "Militari".

Już sam skład ekipy dawał miś, i obrotowanie, bo naturalnie do niej:

Major Kulic - dowódca swadarmu kaw. K. C. P. króla

Rejmistrz Jan Straubmann,

Rejmistrz Wacław Jolger - dowódca i przyjaciel

Szwedzkiego kaw. K. C. P. Niemcewicz, podpułkownik

kaw. Gwidon Sachornin do swadarmu kaw.

K. C. P. Twierze.

Ekipa mała - jezdzicy i konie - ekipa telasy.

Najbardziejym w ekipie był por. Gwidon Sachornin, znany zresztą i lubiany w całym kawalerii "Błękitny" i "Czerwony" oficer 14 pułku ulanów Jarkowickich - teraz "kopaska" do swadarmu kaw. K. C. P. Twierze.

- Pewnie ma uspaniętego konia?

- Wiedzialas konia Salomona?

- Wiedzialam, ... na oko, nie nadzwyczajnego, ... taki sobie dobry wamku koni, - kary, bez oznak, - mazyza us. "Tonny".

Inne konie ekipy kawalerii K.C.P. - optywni, przed zawrtami nie wibity na nas specjalnego wzajemia, uspono-
blisiny us... ale nie na celage.

Rozprawy us zaurdy, czastkama ktorych wynon 3 dni.

19 dzien piowusy - prica A na ozamboku, drugi dzien - prica B - pricunye w te -
romie etc. 30 km. Dzień trzeci - prica C -
konkurs w skokach przez przeszkodny.

(Szeregostay opis pric Militaria - przy
koniec tej czesti M. gawak)

Wyniki tych trzech dni pric na tym
samym koniu. stanem, calin czony

... caka M. stryktur lub V. Mistrykta,
caka w z plawem etc. domu

Piowusy dzien zaurdas prymu
juz wadaj... ekipa kawalerii K.C.P.

na orolowym miejscu, a ten pokażemy
"kantor" - "Jonny" Salomona ... w mieście tej,
nie chodzi, a ... "pisal".

Drugi drugi i trzeci? Może ci "Kopisze" poka-
mież sobie ... kartki?

Gdzie tam, ... prowadzą w drugim i trze-
cim dniu, ... stało się jasne ... Ekipa kaw.
K.O.G. .... wycofują!

Ogłoszony przez "Juni" wynik - broni jasno:
" Skisypostwa w Militari W.P. na rok 1935
zdobyła Ekipa kamalarii K.O.G." "

- Ot te chowane "Kopisze" - szlak by ich
trafił ... ; murale tu, tam - białym,
amarantowi, żółci czy biali - utami.

- "Jonny" ... "programerunki" i nas ... !
Tak! - ci utami "programerunki" - panti-
rygli te same w następnych dwóch latach -
ogółem zdobyli Skisypostwa Militari W.P. trzy-
krotnie rok po roku, a ponieważ now. Gładem
Salomona ... stało na swoim Jonnym.

- Coż to za koni? Ken Jonny.

Historia Jonnego poznaliśmy dopiero w 1965

roku. Opanadrial me nim... sam
 nan wstadea Jonnego," obicnie putkanuk
 Gwidon Salomon.

W rancisunym i mitym domu panst-
 wa Salomonow a Goznanie... ustyziatu
 tusloris z przed trydziestu lat.

- No... napijmy sis winka, mis
 Gwidon, ... a z Jonnym... to byle tate
 przedawaryptem... Jonny, to byl hon
 nie lubiany przewornie e... wzajemnie.

- W roku 1934 zastatim praczoniony z 18go
 pulku otanow Jarle wredkich do K. V. P. do
 Swachornu Twimice.

Tak jakos sis zle zyle, ze przybytem do
 K. V. P. u bez koni, ... K. V. P. przezcz ma
 doskonale konie, ... tam soku wybiorz!

- Sierwsze dni pobytu w swachornie po-
 swisatim wygospitne na poznarne koni.

Jakos mi nie narawie nie „wpada uoko”
 witu pownego dnia, proderas potudnie-
 nego wyprawa koni na swachornaych
 konczizach - wypowis sa takowy koni,

dostr. 5248

wałach „Jonny”

Kon' „militarny” pomanika kaw. K.C.P
Gwidona Slatomna.

Jonny brać Cwoy adwiał n sowsdach
Militari' (Belimnauyjn 3 Mistrzostw).

ok 1935.

1855

Wiederholung

von der ...

... ..

... ..

... ..

1855

taki... kary „kaktus”.

Widz, że jakos długo nie łapie tego konia.

• Czemu nie złapiecie tego konia... wachnisty!

- O. co! to jest „cholera” panie poruczniku!
nie daje się złapać... taka złośliwa... chani!

- No to weźcie pluton ułanów, obstawiajcie go i... złapiecie!

Wachnistry tak i zrobił. Okerąyli figlarska i przyparli go blisko koniarni, a ten teraz nie dać się złapać, ... kłusującem powolnie do koniarni i... przeskoczył go.

Oko mi abielalo...! Ty praniu wiesz jakie są koniarnie kamalujskie; - to praniu „kłyby” na „fry” wyszkolenie około 1.30w. i szkolenie około 1.30w., a ta cholera... z kłusowania!

O... psia krew! taka przeszkoda... i z kłusowania tego konia wozem, szkie.

- Co to za koni, wachnistry?

- To.. tabornia „Tarnaga”! panie poruczniku!

- Do tego - knaźny, złośliwy... Taka

chocera!

- Jak się nazywa?

- Jenny! - prawie porażenie!

- No to... wacharistya! - proszę "tamaga" postawić do tego końca, ... burgo sobie!

Trzeba było widzieć mój wacharistya? -
wypasnie mówić! - czy ty zwariował?

Odradzane mi, bym tego kornia nubił,
knaźny, złośliwy... itp.

Me... Taki korniarz skazy, mi to c
kolusa?

Nic datem się wystrzyżyc.

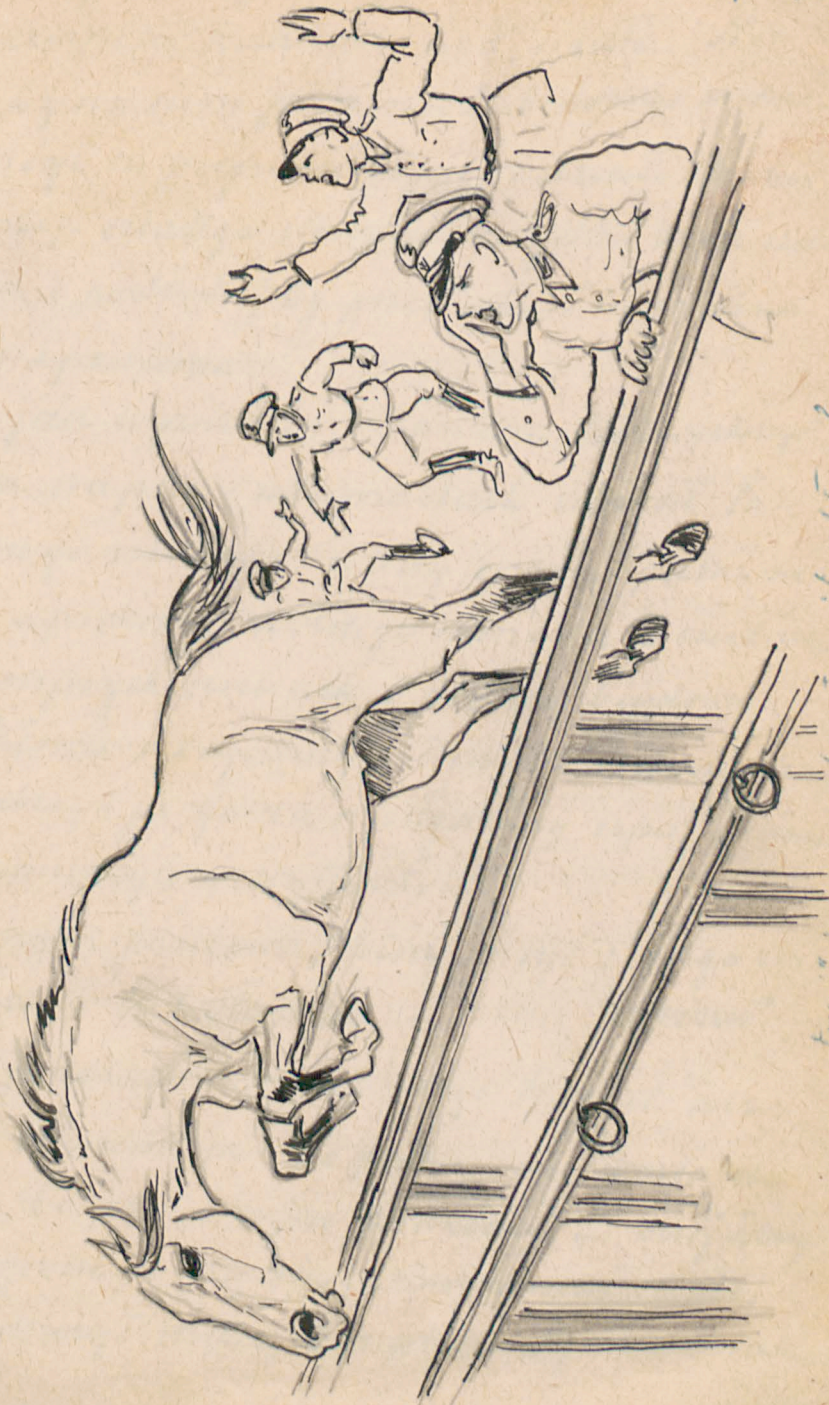
Zacznym pracować na rym, ... pre-
konnyżyc się, że "Jenny", to... wzorysiac
... sweter.

Być sły, uparty, niepostawny, miary,
knaźny, fałszywy i szereg innych slych
wskazywać... nie ma być mi to dany
zabieraj.

Me miał jeden wielki cech charakteru...

besti. 579
580
59

• to "kallatuz skocni ... i lo klusa?

• chcieli być ostrzy.

Nie wierzył kantarom, wzd. siłom. Nie
znosił by na nim jeździć, lub uderze skakać.
Nie mógł się pogodzić z tym, co drżało się w
jego wózi, - dlatego starał się wyjechać surje z
miastem i podłaził, by przeciwnie się rozkładać
problem wyjazdu.

Alte jak wyjechał się z kantara, lub wyskoczył
z bokiem na pite i w łamach niekiedy ta-
piacym go ułanem, wtedy mógł postawić
u nim - pistolety wózi i umiarkować o całości
harmonijnych ruchach o pistoletach.

Alte w niezgodnej chwili - stanął w
się bardzo, - ja go za niestychany wpr., on
za zdumiewającą wytrzymałość.

Jedynym jeźdźcem, który mógł się z niego
wykoresztować, - to byłam ja, ... mnie tolerował.

Propozycją mi za niego H. over. ale
żadna transakcja - po próbie, - nie dostał do
skutku, bo pada innym jeźdźcem, ... miłom
nie nagrał, ... na mnie, ... nie obrał i jwr.

to ymocy mnie, bez powodu - rozumie.

Upartuu sis, ... me i wtyd mi byto
wycefae sis, ... praeix rymedzane mmm
wlek oary.

Zmoryi mmm ten kerrister, stowastaa
wsrethie meylur i mmmzblaa spmby ryer
drenia, zafundowatuu spozjalne ostroze
z bararo dlugimii spaktawii, z akerror-
nymii ostroze gwiardeh. jak u Indro mmm
nych rycery, napozwadzatu go u rzy ja-
kuelwan i tam, spozzozatuu mmm lib-
rothituu... euda.

Rok cirkuij prary i zapozia mmm Fabrie-
clady rezultaty:

Jonny brui 6 rary u drinai u Mititari 191
3 rary u zandach eliminacyjnych i 3 rary
u Mistrantach i etc rymter.

rok 1935 Mititari 191. zerp m. I end. 13

rok 1936 " - " zerp m. I end. I

rok 1937 " - " zerp m. I end. 3.

Jakie rymter... dal utarimo ten
sornybny, zstilyy "Tamaga" Jonny.

Alc nauwt po zdobyciu na rism Mistyżnic-
nigdy nie byłam pewien, czy nie wrki mi jany
siostrina - spogladnie w skostkach przez proroctwy.

Zobowiazala mi sie, ze... nie lubi tam tego temia,
i pewnie on mnie nie lubi; - gdy przychodzi-
tam do stajni, i... Jony certyfikat mij glos...
obracal sie w Eoksie... tytam do mnie.

Alc... to tytam pdawalo mi sie, bo Jony
napisat mi dluzo kowi... w gloski serea lubitau
tego drama... przysmygi mi tyle sukcesow...

Ganise o nim jest dla mnie zowru dnaga
i zyna...

- No napiszmy sie... wrotka.

Gubiesumte Salomon zomulki... pewnie sta-
naly mu przed oczami te lata... jak u mui-
dunze ulciana... mienat poslanni Ewoka czy
Pracielgosteka... na... tej tamadie - Jonygm...
po tytam Mistyza u Militar K.P. nam 1936.

Moze by jonyk dluzo patny i w strza piskos
prorokie ulcankis, ale riu prouratku.

- H... powiedz mi gdzie on e prachonama
Jonygo i jego wrotka?

Pułkownik zwrócił się do mnie...

- Zadanych rozkazów Tony nie posiadać. - kapiemny oddech.

W roku 1934 tym gdy go wrzucił sobie pod siatkę miał... 8 lat.

Przy tej okazji niesprzytęj sity i wytrzymać i swoje 6 Militar w.P. zrobił bez uwzględnienia tego zamra.

Ostatnie Militar biegł... mając 12 lat.

- " -

Wzrost.

Jego dnia gawszuistymy i pułkownikiem Salomonem długo, ... przywileju, wyznaczeniśmy nasze dawne... literatury dzieje - opowiedział mi taki ciekawy fragment: -

- A panu stasz ty... z rannego i kłopotliwego obywatela Dęb-Biernackiego?
- Jerrero i jak! Inny on był jako "kora". Miał swoje "drinadla", - nie jedne klanke... nawet wyjątki dostrzeżeń arizaty przed Dębem!

- No właśnie! Było to w roku 1938, byłam już dowódcą Szwadronu kawalerii K.Ł.P. Krucy. Otrzymałam polecenie, że de-
mnie de Szwadronu przyjeżdża właśnie gen.
Łąb-Biernacki... na przegląd.

- O ciekota...! Łąb... na przegląd?

Nie nastraszylam się zwłoka i bytno, nie nader-
de „bojarskich”, nie wiadom mam dobre
wykrotki, mam dobrych oficerów, podoficerów,
ale... z tym „asem i Legionis” nigdy nie
nie wiadomo.

Przyjeżdża.. Szwadron, rozprawy... słowno..
ta przetrwała.. kanibal.

- Przegląd u pana - rotnistwo... słabsze
potrzebne, a temat „czata w nocy”.

Wybrał a mądry temat, daje poleżenie i...
szwadron ruzia.

Po wykonaniu zadania w terenie czekamy
na generała. Przechodzę u myśli całej szwadronu,
more cis zapamiętaniem... są wystraszony i
jak przewiduje regularnie służby potory.

Na wielki wyjazd do przejeżdżania do placu
kanitla: zamieszanie

#1, która dowodził pomocnik szefa
 Draacymtki. To sprawienie wykonania
 zadania przez placówkę - przesłanie
 jej, że Draacymtki robił to dobrze - szef
 "szafa gra!"

Ciemno już było, gdy nadszedł gene-
 rał. I ameldował mu się.

- Co pan tu ma - panie szefie?

- Ukrywanie karty panie Generale -
 placówka N:1 czeka per Draacymtki.

Generał zaczął egzaminować pomocnika
 wtorek zapytał:

- Co pan ma przed platonem? - jak pan
 ukrywałeś placówkę?

Pomocnik Draacymtki - "Cofne" ope-
 niada:

- Placówka ukrywała oryginalny
 raport - panie Generale - oryginał N:1, 2, 3
 (miał sektory oryginał i zadanie).

- Dobrze, .. no to ja pytam z dowodu te
 oryginały!

- Czy pan Generale każe kowalowi robić?

Cofne = ukrywanie - dokumenty

- Niech panowie przystaną, - ja piję sam!

A niech cis dyabli wracą, - piję sam, no
nary nie trafi; a później powie, że ciężył mi byle
w wskazany miejscu, - no ale nie było wtedy

Nie było go dotrę dłużej, zarynuamy się
denunciac, ... rozmowa wraca; to zły jak
dyabeł, - wraca się do por. Drażymkuzo: -
- No cóż to powierzyć? ... ciężył N2...
włki zjadły, ... bo jej w wskazany mca
pana miejscu... niema!

Powierzyć Drażymkuzo zapytaniu genera-
ła, że ciężył N2 sam osobiście ustawił pod
kierunkiem, około 50 metrów w przód linii na
zachód od placówki.

Generał brzoś głośno i mrocznie

- Niema jej tam, przecież ja... tam byłem!
- Jakiś spraważatem panie Generałe - ciężył
była w tym miejscu - jako metalowe powierzyć
Hrażymkuzo! zameldowanie terenem stanożymy.
- Ale... jej tam niema!
- To może pan Generał powie... p. Sibiriany
we łupis e... spraważatem!

Generali pominuwać cię pod nosem i

czekająciek mieszkanie, ale się zgodził.

Gdy chwiliśmy etc miejsca w którym
mieszka znajdować się kryjka N2 - per.

Pracownicy ciche i cicho!

- Stary ulan Kspka? - hullo!

- Jesteś... panie poruczniku!

- Co robisz?

- Czekaamy, ... panie poruczniku!

- A czy był tu u was ktoś?

- Tak jest, panie poruczniku, był

pan generał!

- No co? - mówcie!

- A nic, panie poruczniku, - ojscał nas
i poszedł dalej!

Myslałem, że rykoszety Simechian.

Wdzięczność bez słowa, po drodze gene-
rali porucznika byłki jedne słowa: -

- Dobrze się zamieszkać!

Wymagiem regulaminu podległego statek się
zadaje! - kryjka musi być ściśle ustrzeżona -
sama będzie niewidoczna!

Tego jeszcze nie było.

Altranog, ale innego rodzaju niż w Strubiszowie i Szwarcie z „wzrostem”... były niebywały fragmenty podcały Militar W.P. w Szwarcach - zdaje się w 1936 roku. 1935 r.

Oczywiście one pod znakiem Szwarcu.

Incydent z udziałem tego podcały przy B. t.j. w drugim dniu zawodów podcały przy Szwarcach w terenie - na podcały, (crr).

W Szwarcach przykaże odbędzie się m.in. malnie, nie było bowiem tam, zagnoszone jako w Strubiszowie czy Szwarcie.

Też przy B. nie była Tatura, ale normalnie bez przerw, „extra klasy”

Podcały, przez nie „kierpy” Szwarcu, a całej „góry” Szwarcu - były między innymi J. z eniry pułkownika „Kierpy” t.j. z eniry 1-go Pułku Strzelców Konnych i Gwardii, którym dowodził pułkownik Adam Jarosławski, popularnie, ale nie oficjalnie zwany - „Kierpa”.

Instrukctorem ekipy był rtmistrz Stanisław Łukaszczyk, doskonały konstruktor jazdy konnej i doskonały oficer kawalerii, - sławny z 1919 roku „Zaworyk” (wspomniany o nim w tej części „Migawek”).

„Klipa” - po przybyciu z ekipą do Suwałk przyszył się i przechwalał, - „suzim chłopakami” i koniami.

Ekipa ta, była rzeczywiście dobra, ale przechwalał „Klipa” i robił, że wściekły jak na jasyki, a mowydruchany incydent - dobit gwarantimacji.

Detekwalisimym Stanisław Łukaszczyk -
- A, a a! to ci „moi chłopaki” - i gwarantina, i t. p.

- Idziecie wy wsiem do... chłopcy, - stworzyliście, odgryzał się Stas, - nie wiedział biedak jakiej „pomyły” przypory mu jeden z „mich chłopaków”
Rzeczony się państwo.

W piątnym dniu, w przedzie A. na

zawrotka, - ekipa 1 p. s. k. wyszła jed-
na z czterech miejsc.

Tego wieczoru - chłopca^x "chodź jak pan,
- jutro, w piątek B. - tu już franka dla
"moich chłopaków", - i "Chłopca^x chłopca^x się
po drodze przekazywać i nie utracić kawałka
kawałka.

Oczekiwany drugi dzień, zawodów nie
porazi się oła ekipy garminskiej - nie bardzo
wylosowana kolejność startu jego ekipy -
jakoś im nie odpowiadała - pułkownik stracił
na wigore i chodź nadszary: -

- taka parkudna kolejność, - narzekali.

Nikt z nas nie wie gdzie, czemu ta kolejność
taka określona została pułkownika, ... każda ma-
wie ekipa miała swoje tajemnice.

Przebieg próby B. walcówka b. - breg na pu-
łaj - być widoczny na całej trasie.

Jak zwykle - pełno "lebić", "radzi", z
kilkoma generałami na orle.

Z tradycjami śledzimy jak jadą
"moi chłopcy" z ekipy 1 p. s. k.

x pełn. Zawodów.

Quotid - nekoniczno przebieg choroby
 dobrze, nie tylko ma 0° p. t. ale zdołała
 kilka punktów koniunktury.

- Ot... psia krew! - jeszcze czego dobrze.
 ... bzdę „mam chłopaka” grafi murza,
 ... mego... wygrać! - nieptano tu i tam.

Aż... tu nagle nad empy z „Garstina”
 zawiśta exarna chrucha... trzeciemu
 przyle gony, - po niedanym strachu
 zakulał mi koni, - uległ z tego powodu
 wytężeniu - nie mógł bowiem utoni-
 czyć przebiegu.

Gułkowski Jachreński omal, że nie
 mógł z rozpaczy i strachu, - pozostał por-
 oce xrwarty, ... najstał się i najstał
 się ppol. J.

Ten młody „sycoryk” jechał „Militari”
 po raz pierwszy, był z tego tytułu dumny,
 ale teraz... cały szlak przewrócenia empy
 ... spada na niego.

I donosił to, tego zoczył się mło-
 dego chłopca, - sykować się do startu...

i... był prawie nieprzytomny.

Pułkownik i starsi Łukaszeniczowowi i innym
kelanija, a my podgadujemy z łosliwie....
oczywiście adalaska.

- Porucznik J.. na start!

Podjechał bliżej, żeby móc obejrzeć jego opre-
kumencie..

Uwaga „kibiców” i komentatorów rozmowa..

- jak ten „chłopiec” z Goriolowa pojedzie?

Chociaż gwintka sielzkiego startera opada i
... „chłopak” rusza.

Początek dobry, „skłoni nieźle... mnie i
wygra... „Crunchaty pułkownik”?

Wiele par oczu śledzi każdy ruch ga-
lopu, każdy skok, ale... coto? Kon' pporo-
nika J. zaczyna galopować jakos... opale,
dłte skacze... rbi wrażenie bardzo zmęczonego,
a de poturnika jeszcze do 11 metrów i około 12
przeskoczeń, ... tak dłte nie galopować żadne
kon'.

Wzrost wyszperch skurczai się na pułk.
Łukaszewskiego i na Staria, ... mny oba...

były okropne.

Coż, ... bywa i tak, pentro, "nowsi" na odliczeniu a (18ku.) i to są skutki, wtedy fizycznie ... i nie by się nie stało ... gdyby.

... patrymy teraz z przerażeniem ... oto bawiem promytnik J. wyciąga pistolet i cały magazynek sturkowego "Visa" ... rzuca dawać ... "pam Bogu u chna".

Ogólne zdumienie. Cete znaczy?

Jego praca na "Militari" nie było.

^{plu zakuski}
"Klifa i Stas ... stojs ... jak rzuca egipstie, ... wszyscy oczekujemy zacięcia przebiegu.

Kon promytnika J. teraz już galspny ostatnimi siłami, ... wrócić musi do kłótni z drugim przekazywaniem ex am.

Na placu cisza ... promytnik J. klady i zmaszowy schodzi z kłótni.

Wszyscy patra na niego, - pólkownik i Stas już czerwimj nowarui byli do generała Skotnickiego. (może Kmicie Skogotki)

- Ganie promytnika, proras do rnie!

x WIS - pistolet oficerski psbci

Гор. Ж. .. допингuye кemia.

słyszemy głos generała.

„Chłopcze z Garutina truchtem podte-
ciał do generała, „dziarsko stanę na bagnach.

— Meldeniję się posturzenie narzeka, — panic
generale!

— Sławnego pan... strzelał?

— ... Żeby zdepingować... konia, — panic ge-
nerale!

Cisza przorwała... „bomba śmiechu.”

Generał śmiejąc się popatrzył po otoczeniu:—

— Spokój... może i dobry, ... ale nie pre-
widziany regularnymem...!

Co przycynał pułkownik Łukaszewski,...

to on tylko wie, ... nie będzie taka niestychana

panota, ... strzela... by zdepingować konia, i...

i to... „mój chłopcze”, ... a ekipa pułku...

wyglądająca - z przodu wyłazło dwóch z am-
bush.

Str. Łukaszewski

Je... „kolejka” porzucił także porażkę, byliśmy

zadawani, ale morda nam była. Stare Łukaszewski

... nasłuchali się on, ... on zaduro, a było to, widać

chłopa, lubiany i serwony przez przełożonych i lu-
żegów... wiadomo... stary „Jaworzyn”.

Jeźdźcie o smutku.

Aby rekompensować przykre wyprawy o „chłopkach” z Garmelina podskarżni Militarii W.P. w Sunańkach, przytoczę pisany fragment sportowy tych jedynakich dobrych jeźdźców.

Staraniem Pomorskiego Towarzystwa Hodowców koni zostały zorganizowane w Gdyni w roku 1937 Międzynarodowe Zawody Konne.

Przyłyły to zawody takie troszko „nieodwzajemnie, zakażenie polityczną nutką, normalnie bowiem M.I.K. odbywały się rok raz w Warszawie na stylowym i pisany hippochromie w Łazienkach.

W roku 1937 mym „dreszczyk wojenny” doznał już i do nas żołnierzy i do społeczeństwa cywilnego. Miejsce zatem M.I.K. w Gdyni stworzało atmosferę polityczno-sportową, czy celownictwa.

Godzi się w tym sportowym zapowiadają się namie bardzo atrakcyjnie, a to ze względu na powagę Polnas, a Niemców (Kl. Kl. Kl.) były już uciążliwe.

względu na ilość i jakość zgłoszeń i
zagranicznych.

Najbardziej eksportującym zapowadał
sis - "Konkurs Pralteryu"

Pomijam opis przebiegu innych kon-
kursów, było ich kilka, - przytoczę tylko
przebieg konkursu "Pralteryu".

Na konkurs ten przybyły tłumy pu-
blikarzy niemieckiej i Gdansk, Oliwy,
Szopot (te miasta wówczas były pod zaborem
niemieckim), - na czele z gdańskim For-
sterem, którego niestety ubokowane na trybu-
nie honorowej.

Do konkursu stanęło stu kilkanaście
jeźdźców różnych narodowości, na doskona-
łych koniach.

Grzecznością była ekipa niemiecka
na czele z kapitanem Thome na doskonałym
klatwie "Norland".

Klaczka, była uważana wówczas za naj-
lepszego skoczka Europy, za lepszą od pe-
przedmiejscowej swej "Fory".

Z naszej strony, udział w tym konkursie brali udział „asy” z grupy olimpijskiej i najlepsi jeźdźcy z pulki i klubów.

Konkursy odbywały się na „Stojiskim stadionie”. Parcie „Pratycu” składał się z 14 przeszedł o wysokości od 1.10 m. do 1.70 m. Rozgrywane go na warunkach konkursu szybkości, t. j. o zwycięstwie decydowały: szybkość przebiegu i czas przebiegu.

Przeszkody ustawiono doskonale - ustawieni Sekretarz gen. P. I. J. sta Leon Ren, ale były trudne - trzeba było jechać - z głową.

W tych warunkach i przy tak dużym iloscianie i jakości konkursu - decydowały natomiast sekundy.

Przebieg kilku pierwszych koni ustalił czas w przybliżeniu na 1 m 30 sek. - ale... to jeszcze nie wieczór.

Czekamy wrysy z niepełnym rozkazem blaaz „Nortland” pod kapitanem

Theme - jechał on jako 24ty.

Ku namemu i polskiej publicystyce prowa-
dzono "Nortand" który przebieg kulturny
i w rekordowym czasie 1 m. i 24 godziny.

Stala się rzecz straszna... polski kapitan
Theme... prawił że nie myśliw.

Je smutkiem patrzyliśmy, jak w dal-
szych przebiegach zawodzący nasi najlepsi
jeźdźcy na najlepszych koniach, ale byliśmy
jeszcze na konia "Zbieg" pod ostrym ostrzem ja-
nuszem Komornikiem.

Przebieg tych "ciężkich mistrzów" był wspania-
ły ale... czas 1 m. 22 sek. ... o 1 sekundały gor-
szy od przebiegu telawy "Nortand"

- Tej telawy nikt nie pobije! - mówiono
pauzetywnie.

W sercach naszych zawodników i polskiej
publicystyce gasta nadzryga zwycięstwa.

Hitlerowska flaga na polskim murze
obumnie stwardzała, iż jeszcze nikt nie po-
bił kapitana Theme i jego "Nortand".

Gublerowie z Gdaniska i Sepot - sum Niemcy

Zachęcała się coraz więcej, but-
niej.

Zbliżał się zamek. Pozostało jeszcze
kilku jeźdźców, a między nimi kardie-
ntów, ale dostrzeżony jeździec z 1-go
pułku Strzelców Konnych (z Gwardii, a od-
początku „Klipy”) na klaczy „Astra”.

Jeździec, który stanął do niego ca-
łose, ale do takiej konkurencji... jeździec-
wością ogólną opinii... nie dorwali.

Jeźdźcem tym był Stas Wotrowski-
owczerny pomiarnik kaw.*

Wskazywał na Wotrowskiego nie li-
czył, tylko kardziej, że zapadał coraz więk-
szy zamek.

W czasie gdy Stas W. znajdował się
na starcie, magazyn z trykuny „Jura” smut-
nił.

„ze względu na zamek kontens. Białych
kardziej zakonierony jutro w godzinach
samych, a znajdujący się na starcie
pomiarnik Wotrowski. z polskiej ekipy-
—

z obrotowy ten oficer kaw. zginął jako
major we Włoszech pod Gorgiliano w 1944r.

„Sam ma zdecydować, — czy chce jechać
chris, ... czy jutro.”

„Lubie się stać, że komunikat „Juri”
ogłoszone właśnie w chwili kiedy Stas W.
był już na starcie i dlatego nie było kogo
niego — „doradca” i „miejscowości” i miał mu
nie przeszkodzić w porażeniu decyzji

Stas Wotarski... zdecydował sam...
uśmiechnięty, ... poprawił rygiety, ... zamy-
szerec w gabie, ... przetrwał nie sekundę -
mierzy i ... jak wicher runął na parawan.

My i trybuny... zamarty, ... tyłki me-
mej bity... pólkie serca.

„Jezdźcie o zmroku” — jak później mury-
wane Stasia W. ... przez złotą kartę Austrii
polskiego jeździectwa ... młotem... kryte...
bez błędów i w straszliwej syczkoci.

O statni stek... kryty... „Astra” pizory-
wa nie sekundomniża celownika...

Na stadionie cięza... tyłku serca polskiej
publiczności i polskiej państwowości...
rosadzącej kielki pierświe... wznoszący reką
na głos megafonu „Juri”

Jeszcze nieznosność, chwila i... megaton
 podaje:

"jeżdżąc po murawie Stanisław Wit-
 stowski z ekipy piętowej na koniu, "Astria"
 ukochany przebieg... punktów karnej, O"
 ... d. m. 2. Merand?"

Flurza...! Zwycięstwo!

Trybuny ogarnęły się - dostawie się.

Na miejsce hitlerowskiej... maje-
 statycznie, z dumą wspinają się na mur
 Golska Haga naradawa, ... a na try-
 bunach... z otwartymi głowami - stojąc,
 polska publiczność śpiewa! -

" Jeszcze Golska... "

Niemiecka publiczność w mierzonym
 z piwnymi minami epurowała stadion.

Wytwarzam siebie jak ciężył się
 pułkownik Zakrzewski??

Jedno słowo - Czuczelewicz.

W jednym z wciela pułkownika carskiej rosyjskiej kawalerii w latach 1900-1917 służył wachmistą kawaleryjską - Gogolowem czy Gogolowem - chłop na służbie - „pistolet”, a według określenia rosyjskiego „matadziec”.

Był wszechstronnie doskonałym podoficerem, a szczególnie odznaczał się we władaniu bronią konna, - był wrymianem we władaniu szablą.

Postawny, przystojny dziewczęci wachmistrz postępując się nazywał - zapis w aktach wyraznie podawał: Gistr Czuczelewicz.

Jeżeli to nazwisko spędzało sen z powiek dziewczęcego wachmistra, i... nie bez wagi

No bo... głośny w otoczeniu jako znakomity „rębnik” wachmistrz i... zastępca...

Czuczelewicz?...

Oznaczenie nazwiska drugie, przez umiarkowanie

* Czuczelewicz = w języku polskim - strażak - chłopiec

nie mógł nawet marzyć, choć i dawa-
li wachmistrz, ale „niżnij czyn”^x.

Meżnie i „niżnij czyn” i Kruczele -
pawno wrodził się on w czeptku, ... bo to
stanła w pułku kucbowa uradomie...
do pułku przyjeżdża car na „carski
smotr”^{xx}

Co się w tym pułku dzieło przed
przyjeściem cara... trudno by opisać.

Przyjechał. Przegląda pułk.

Po przeglądzie - popisy sprawności ka-
walerystkiej - pokaz utądania białej
bunty.

Tyż koniec popisów przedstawiają
porozmiki do utądania szable na kom-
benagjs trudniejszą - to dla popisów wach-
mistrza Kruczele.

On musi zadziwić cara i pokazac
klas i „lichoci”^{xxx} wyspiękiego kawalerijs-
ty.

x niżnij czyn = szeregowy,

xx carski smotr = carski przegląd,

xxx lichoci = bransz.

W krótkim naczynie do pulchni cenne
 ukaz: „wachmistrzowi Piotrowi Krucelowi
 z... pulchni, zmierza się narazisko na
 Krucelowie!”

Suchowaty wachmistrz jakby drugi
 raz się urodził. Cał spólnie jego namię-
 nia, ... teraz już Krucelowie, a nie...
 jakis tam... Krucel!

Pan wachmistrz Krucelowie miał
 dorastającego syna, który czyniąc po-
 odbycia czterech lat obowiązkowej służ-
 by czynnej został w tymże pulchni jako
 podoficer zamordowany.

Młody Krucelowie od niedawna
 po ojcu uszytko walony suchowatego
 doskonałego podoficera kawalerii.

W roku 1914 tym młody podoficer
 kawalerii Krucelowie porzucił na woj-
 nę „caru batimus i matimus Ra-
 sija”. Robił to dobrze, bo pamięta, że
 z edukacją jego nie było najlepiej - ukoń-
 czył tylko kilka klas szkoły parafialnej

to w roku 1916 dostawił się stopniem „prapor-
szczyka”,^x - to już coś... stopień prawie oficerski.

Wojował by za cara gotując dani, aż tu...
Gardziomikowa Rewolucja 1917 roku.

Cruczelowiczem... bez cara było ciężko,
metody chorazy Cruczelowicz w wojnie do-
mowej w Rosji był Bolszewikiem... gdzie się
stało i tak wędrując - dostał się w lute-
padzie 1918 roku do oddziału W.P. na Wi-
słiszczyźnie.

Został do W.P. przyjęty i awansowany do
stopnia pomocnika kanclerza.

Gubernik Cruczelowicz energicznie bu-
dził się do pracy, - organizując swobodny kana-
łowie, który prowadzi się do dyspozycji.

Z oddziałem swoim Cruczelowicz bierze
udział w wojnie 1918-1920, dowodzącym
oddziałem doskonałym, zdobywając stawy
i wznosząc prełożonych, nawet Wsiedza Na-
czelnego.

Z oddziałem jego powstał 23 pułk Ułanów
Grodzieńskich.

x praporsnykh = chorazy

Narurskie dzielne go pomownika Czucelnicza staje się głośne w kanalerii polskiej, a Wódz Karcelny Marzałek Piłsudski dany go sympatię.

Oddział kanalerii Czucelnicza walczył na froncie włoskim i z Wilno, tam spotykał się z Nacelnym Wodzem.

Za oryginalny bojowy został odznaczony orderem Virtuti Militari 5kl. i Krzyżem Walecznych.

Wojna się jednak kończy, zaczynają oburczywać ustępy i przepisy pokojowe i teraz przed Czucelniczem pistru się trudności.

Pierwsza trudność to konieczność zdobycia matery, że oficer W.P. musi mieć obowiązkowo maksimum wykształcenia i doświadczenia.

Długa trudność to doświadczenie oddziału w warunkach pokojowych, pod silnym nadzorem przełożonych w ramach raportów, planów, zaliczeń i t.p.

Nowa, pokojowa słuźba w rajsku i pokojowe warunki bytu. Opiera W.P. stworzył dla Łuczelonowca trudne i kornierne momenty o których powiatała cała plejada legend, ale nie zmysłowych, ale realistycznych i zjawem z tej samej innej sytuacji.

Kilka z tych legend zamierzam wstawić w moich „Migantkach”.

Ichoby ci matury.

Problemi ten był dla Łuczelonowca zagadnieniem magycznym.

Porozmawiajmy o tym. To w tym 1912-1920, analfabeci są wola młodych ludzi, którzy przerwali naukę i poszli na wojnę. Dla nich to szkoły zorganizowane przy różnych sekretariach kasy dobroczynnej. Na kursach ^{liter}trafił, Łuczelonowca i tu... słu mu ciżko.

Dowodził on na froncie dokonał, ale studia, to... zupełnie coś innego.

Nauka słu mu ciżko, gdyż słu słu słu.

stawowa w carskiej Rosji nie dostała postać
potrzebnych do studiów naturalnych, ulega-
ła do tego w przypadku krytyki, chociaż może
w nauce itp. ... nie ... nie Cardo si chiedi
"skunai".

Stawa bojowa pomocnika Czerwonego,
z anki i kary U. III. na Czerwonej
fuori artysty staje - por. Czerwono-
maturu dnyuści.

A oto fragmenty z egzaminów.

Przewodniczący komisji egzamina-
cyjnej z polskiego papaty do łoty -

- No teraz pan pomocnik Czerwono-
prawy!

Okazała ^{sykretica} ~~figura~~ pomocnika w galowym
mundure oficera z odzieniem ego-
wymi odnawianiu ^{normami} wydostaje się z tańki
sukieny i staje przed teologium egzamina-
toru.

- Jarek tam z literatury polskiej a pana
pomocnika? Bure pan kryta?

- A, a, c kryta, kryta - naturalnie.

- „Loskonale! W takim razie ona pan napra-
kłada... „Treny“ - Kschanewskiego?”

Czwelomur wyraził mi się oryginalnie i palnisto:

- „No oczywiście, że francuski! Być on utrudniony
w naszym piśmku, ale elowebrie ^{ortartyku}
swadomem, ale nigdy nie francuski.“

Na egzaminie pisemnym z francuskiego przy-
chodzą młoda i przystojna pani profesor, podaje
temat, każe opisać go króciutko i to... po fran-
cusku.

„Oczywiście będzie to przedmiotem możli-
wości Czwelomura.“

Ale napisali on w języku egzaminacyjnym -
nie po francusku, a po polsku i nie na temat po-
dany, a... tak:

„mam doskonałą „trójkę“ i ładnie samie...“

„chcę na parę pod kawiarzów Sztreda...“

„Idać i ten egzamin, jak zwrot, i inne, maturs
otrzymał, ... a jak, miał min...?“

---

* Treny = z „ostracena“ - taber, które u nas w wojnie
na parę dni naryżuje „treny“

xx trójka = zaprzęgi z 3 konie

Lewa spietkaria z Karcelnym Wodzem.

Marszałek Piłsudski dośrodkowo przy-
jeżdża do Wotna. Godzina jednego południa
w Wotnie był on powitany przez wyje-
dzających. Na przyjęcie zaproszeni byli
wyjeżdżający tylko wybrani.

Wobec tego, jak i istnieją /awansu
z doświadczeniem / zaproszeni nie byli.

W tym celu do Wotna i postanowił nie na
przyjeździe.

- Jakże? - mi nie zaproszono? Marszałek
naprawdę nieśmiało, - ja sama przyjeżdżę!

Właściwie w galonowy mundur, który był biały
różowoczerwony, przyjeżdżała i... porodzi.

Głównie w którym celu przyjeżdżała się przyjeździe
obstawiony był posterunkami ochotniczymi poli-
cji i wojska.

Posterunek przyjeździe głównym obstawiony
był specjalnie - dowodzili nim oficer i komi-
sary policyjny.

- Jan istnieją ma zaproszenie?

- Mnie Pan Marszałek normalnie telefonem!
Oficer i komisarz pełniły znali Ciurceturowca - nie
odzwoniły się nie uwrzuciły - puściły.

W hotelu gmachu ta sama historia ... i tam
uwrzuciły.

Ciurceturowcy rozbiła się, swąjącą otworzenia
saka, w której przy stole zastawionym u podłogi obły-
wał się raut.

Marszałek Piłsudski siedział tuż obok de ma-
zobawcy Ciurceturowca.

- A, a, a! Ciurceturowcy! nie chodzi, chodzi, ... tu było
mnie jest właśnie wolne miejsce! - Pyszałem się
już o Ciebie!

Na drugi dzień całe miasto mówiło, że na
przyjściu ... po lewej stronie Marszałka siedział
... rożniący Ciurceturowca. ...

Długie spotkanie z Marszałkiem odbyło się
w 5 czy 7 lat później i teraz w Belwiedrze.

Chodziło teraz o awans do stopnia majora
Ciurceturowcowi wydawało się, że już za długo

jest w stopniu otmityja, że go wyprzedzi
młodzi stanjenstrau (perneta i byta), po-
stancowi dwiataci.

Kiedys przed tomonem ukazania su „Senni-
nika Peronelluego” wita do siebie swego sa-
stpes peronnika Trachisira (epiar i 2. p. sk.).
nizi:

- Ja... jads de Warrany... de Margalita,
a ty tu pilny w swadronie, żeby komplec
„grate” / dwadzie waczas Swadronu K.O.L.
Kramie)

- Czy panu otmityja... pan Margalita
wzywai? - pyta zdrowszy Trachisiri.

Pro... darcia swadronu i tak... prout
de Margalita? Bez raporta czy wzornic me
jodari de Margalita nairit generalow, alic
skumny otmityj?

- We wzywai, czy nie wzywai... to moja sprawa,
a ty pilny swadronu i... obstaty mi...
czapka majorska!

- Pocz panu otmityjowi czapka majorska?

- Poco! poco! - bo od Margalita witi nic

pan rotmistrz Ciwielanow, a... pan major Ciwielanow
rozumie Bachinow?

- Rozumiem panie rotmistrzu!
- No... to pilnyj swadomui i... przystoj... piernaczki^{8*}
- Rozkaz panie rotmistrzu!

Gojeckich. Tschekiewicz i inni koledry znali tego rot-
mistrza, ale... wprost do Marszałka i... po awansie?
tego chyba i Ciwielanow nie wrbi.

Smieli się, darcipliwalni i oczekali na powrót rotmistrza.

Ciwielanow zamieszkał w Belwedorze u płańtka
Wandy.

- Alwi panie rotmistrzu, chce pan iść do Marszałka
tak... bez raportu i zachowania drogi służbowej?...
- Coż pan ma za sprawę do Marszałka?
- Sprawa moja osobista i bardzo ważna! panie pułkowniku!
- Nawet, ale bez zachowania drogi służbowej... nie
mogę pana zamieszkać rotmistrzu... parę Marszałka.

Kto wie jakby się rozmowa z pułkownikiem Wandą
skierowała... ale w tym momencie otwarły się drzwi,
a w nich... Marszałek...

- Puscicie rotmistrza pułkowniku!
- Ciwielanow!... chodzi do mego gabinetu!

* piernaczki = specjalna rodzina recepty Ciwielanowej

Pułkownik Wayda zdziwił, a Czerwotawa popatrzył na niego takim wzrokiem jakby chciał powiedzieć:

- „a widzisz g.....!”
- Nie chcesz się wybrać do mnie Czerwotawo-wo?
- Nie chcesz panie Marszałku!
- No dobrze, a co ty chcesz Czerwotawa?

Rotmistrz stannął u ostrogi, wypłynęły mu jak stanna, zameldował:

- Jak byś wojna panie Marszałku, ... to Czerwotawo byłoby dobry, a ... teraz ...

- I teraz Czerwotawo jest dobry!

- Dobry, ... panie Marszałku, a ..., matoszony” już dawno majorami, a ... Czerwotawo wciąż rotmistrz!

- A, a, a. oto wychodzi, ...

Marszałek wziął słuchawkę telefonarską do ręki.

- Departament Kawalerii? Gotowczak i pułkownik Borchowicz - Leontiew!

- Pułkownika zameldujecie mi zaraz u mnie z listą awansowa oficerów!

W ciągu kilku minut zameldował mu szef

Wiele ciekawych historyjek opowiadał pomownik
Pachiarz, który służył z Czerepanowem u niego
w Swachoniu K.O.P. prawie przez kilka lat, ale
nie pamiętam już wybitnego i urogu popłata i dła-
tego wocy nie piers.

Karjra majora Czerepanowa skończyła się
po śmierci jego wyższego Oficera - Majora
Pituchskiego - już zdaje mi w 1936 roku został prze-
mieszczony na emeryturę, - ośiadł na wsi w obcej.

Ostatni raz widziałem majora w 1938 roku -
jechał z nim razem pościgiem do Poelbrocku, do
23go Pułku Ułanów na swisto pułkowe (pułk ten
pozostał z dawnego oddziału kaw. smoleńskiego)
i zawiadczając majami - jechał z niego do stacji
w Poelbrocku, do konar pułku - powozem w
którym onie w asyście pułkowego koczownika
ze Setundaru.

Kup mi... serunk.

Stare gniazdo szlacheckie... dwór Olesia B.
od wieków wrosł koniecznie w żyzną ziemię stana-
nego Wotyryia.

Właściciel dworu - Oles B. przypominał daw-
nego „szlachetę” polskiego gardzącego na Sejmiku,
chwytającego za karabelę z byle powodu, pijącego miód
i szukającego... „guza”.

Jak ten dwór istniał - jest dla mnie zagadką
po dziś dzień. Mówił też mój brat do Olesia:-

- Twój dwór... nie radem stać!
stał jakos', i stał nie wyżej.

Oles, - podczas wojny 1918-1920 służył parę
miesięcy u nas - w „Brygadzie Ochotnicy majora
Faworskiego” - jako ułan ochotnik, był z tego tytułu
bardzo dumny i nazywał siebie:... „ja.. faworscyk”.

Służył w moim szwadronie i mój brat „obrywał”
o demnie porządnie... dlatego pewnie lubił mnie i
łączył do mnie.

Po wojnie bywałem u Olesia, ale jego „roz-
chetstany” sposób bycia nie odpowiadał mi, dlatego

Też wazyły moje u niego ograniczały się do koniecznego minimum.

Olesia natomiast można było spotkać przypadkowo... dostanie wszędzie, i w Poznaniu, i w Łucku i w Kostopolu, a nawet w Poznaniu i Warszawie. Odrozpieć się od Olesia mi było łatwo, albo wręcz niemożliwie.

W takich właśnie przypadkowych spotkaniach przerywałem z powodu niego różnej pierzeptki:

Ktorego roku, - może 1929go, może 1930go przyjechałem w jakichś sprawach do Poznania.

Byłem... Olesia... nie spotkać! Jakimże się zda?... A. jakie?

- Stawack, Stawack!

To głose poznatem-ktoremś urta.

To chwile... mianc łapy Olesia przystraly mnie do siebie, a jego sumiarte wazy telety i łachotaly moje polozki.

Domimo wrybku - lubitem tego chaba.

- Słuchaj Stawacku!.. idziemy na dobry obiadek, ... mam farsę, .. dwie fary.

Jak już wspominałem... wytercie się mi było
można pod żadnym pretekstem.

- Idziemy do „Artieli”!

Była to najlepsza restauracja w Rixnem, doskonała
kuchnia i bardzo solidna obsługa.

Widzę, że Oles ma przy sobie solidnie wypchaną
teorę.

- Ju-u! kupa foorsy! moi rozpromieniony

- Skąd masz tyle pieniędzy?

Okazało się, że sprzedał prawie cały lot malowideł
do domu i otrzymał z banku około 30000 zł.

Przed 1939 rokiem była to - bardzo „gruba
forsa”.

- Słuchaj Oles! - może ty z tą „forsą”... jedź
wprost do domu, a obiadek zjemy... drugim ra-
zem!

- La, la, la! - gadaj do lamy! i prawie za-
raski pociągają mnie do „Artieli”.

Gdy usiadaliśmy przy stoliku zapamiętaliśmy,
że ja zadyponuję „obiadek”.

- Doskonale, doskonale! - proszę cis bardzo!

Zamówiłem normalny obiad z przekąskami
„sznapsem”.

Głębokim słońcem gdy wysiłem zamówienie, a
gdy skończyłem i kelner zekłonił się i chwycił
odejść - zawołał:

- Proszę, proszę, - pan porzucił faktury
... rozjechał! Słońce... co ja ci powiem!

Oczywiście zamówił wystawny, prawi „su-
per” wystawny obiad.

- Słowny jesteś Oles! - no ki diabła to
wszystko zamówiłeś? - to to będzie jadł?

- A my... to co?

Nie było rady.

Liczyłem jeszcze na to, że porozmawiam z
szefem restauracji, który obu nas dobrze znał -
uda się „menu” zredukować.

Szef jednak gwałtownie, ale wyświadczył mi:

- Ja... pana dziedziśca dobrze znam - on
pamięta obywateli... i dopóki jeszcze
„żwirki” tego zrobić nie mogę, ale później...

będz uważał.

Nasz wystawny obiad trwał do wieczora.

- Teraz chodzimy do „Putkowskiego” na kawę!

Oczywiście obaj mieliśmy już w „Orubie” - nie chciałem iść, ale... ta „pijawka” Oles... i teraz postawił na swoim.

Tak... jakos przeocowałem, że zmiana lokalu... będzie zgrabą.

Wchodzimy do kawiarni, - w szatni jakiś dwaj panowie..... też w „wesołym nastroju” o czymś głośno dyskutują.

Oddaliśmy się na chwile, a gdy wróciłem - uchwiałem w dyskusji braci już Oles. Nie zatrzymując się prze-
szedłem na salę. Dyskusja w szatni stawała się głośniejsza, a w niedługim czasie przekształciła się w awanturę.

- Niech cię diabli wozną! kłałem w denturę, ale idź na... „odsiecz”. Przyśledłem w pers. Obaj nieznanymi panowie „przypartli” już Olesia w kącie szatni i już chcieli mu sprawić „Tazimę”.

Moja spokojna, ale stanowcza interwencja i pewno mundur oficera - poskutkowały.

Przepraszam niewinajomych, a Olesia za-
brołem na sałę. Zbesztalem go pro uchmu i wy-
mogłem obietnicę, że zaraz po wypraniu kawy
idziemy do mnie do hotelu - przespać się.

Grzechowa kawownia, ... bo gdy Oles' stał
za kawos ... na sałę weszły dwie eleganckie
i przystojne panie i elegancki pan, ... których
nie znałem.

- A. a. a! Poohdan! rozdarł się Oles' i jak
szalony poleciał na spotkanie przybytych, a
za chwilkę ciągnął ich do naszego stolika.

Krótka prezentacja i precyzyjne towarzyskie
rozpoznanie "kawownic".

Teraz i ja już nie bardzo nalegałem ...
na pójście do domu.

Okazało się, że elegancki pan, jest kolegą
Olesia, a panie ... dwie cudze żony ... zie-
mianie z otoczyć.

Czas mijał w bardzo miłym nastroju, a
kierunek do kawy ... zrobił swoje.

- Proponuję ... na dancing do "Arteli", ...
wywał się ... oczywiście Oles'.

Nawiązujemy i ja - daliśmy się namówić.
Wróciliśmy do lokalu, który dwie godziny temu
opuszciliśmy.

Oleś znów dysponuje, i znów z „formacją”,
nie bo onuje więcej tysięcy w terenie.

Gal się djabli, pomysłałem, a zainteresowałem
mnie teraz... nastawione było mi do osoby Olesia,
a do kogo... innego.

Kolacja i dancing trwały... do rana.

Tak jakos się stało, że wyjechałem z „Artiele”
wczesniej, a gdy około 10ej wróciłem do hotelu -
mój Oleś spał jak „aniołek” w ubranie i coś
mamałtał przez sen.

Rozbrałem się, usnyłem i za dotknięciem
i życia - wygodnie ulokowałem się w łóżku i
zasnąłem.

Obudziło mnie mroźne szarpnięcie za ramię i
ryk Olesia: -

- Przepadłem, przepadłem!!

Otwieram oczy... patrz... a Oleś z „wyjechaną”
bucią od przepicia... z wyrazem strasznego

przerażenia chwyciła się za głowę... i płacze
jak dziecko.

- Co się stało... Oles'!

Getmasnat głowę i już nie płacze, a... ryzy.

- Powiedź że... do diabła... co ci jest?
Co się stało?

Zerwał się na równe nogi... przestał płakać.

Patrzy na zegarek... dostrzega 17te... niewiele
spóźnił.

Olek podszedł do niego i już nie płacze,
ale z groźną miną... wycedził:-

- Stawek! proszę cię! ubierz się i idź do
miasta i... kup mi szmurek!

Inwardował chlip-pomyślatem.

- Goco ci szmurek?

Pokazał na sufit i na gardło, i... ciężko
usiadł na łóżku.

- Mówi że do diabła... co się stało?

- Moja... te czerekaa! - upadł na
łóżko i zalał się łzami.

To - było do przetrzebienia, - poruczył się

współwinnym i... poczułem się bardzo... Ite.

- Kiedyż zginęła torka?

- A bo... ja wiem! - odpowiedział złośliwie.

Jak już wspominałem, przed oknem 1939, kwota 300000 stała się majątek, a dla najbliższego Olesia... "dwa majątki".

Nie mogłem pogodzić się z tym, że torka zginęła, chyba że w tym czasie gdy odosłatem z "Artieli"... moje stwory się gwałtem i torka zginęła lub zapomniana... w tym wypadku mogła zginąć.

- Sierżant Oles', dokąd porzucił restaurację? - tylko dobre sobie przypomnij!

Myslał, ... że były mu nakrywane na oko:-

- I restauracji... uprost do hotelu!

- Naprawdę?

- Tak!

Jeżeli rzeczywiście tak było, to byłem pewien, że torka przycyliła się w dobrym stylu i zaczęła się ubierać.

- No, o.o. tak!, trzydziście tysięcy!... to nie

Zarty, ... a jakis grubosci sznurak...
mam ci kupic, i ... ze 3 metry.. stawy?

W duchu powtarzalam ... czekaj! ja
ci teraz dam... gatkanie!

Olek sluchal w przewazeniu ... pochlipywal, jak „baranek” lrazil na fajtku
- Ty, Olek nie wychodzi z pokoju...
ja ciis kupic ci sznurak... bo sukopy zamknas!

Wyszredlam szybko z pokoju, - przekus-
cila klucz, - balem mi tylko by mi wys-
koczy przez okno.

Niech pan uwazia na pokoj pana
driedzica, - opowiedzialam ^{porchujaci} ~~mi~~ o chodzie.

Shimwoltam si wprost do restauracji
„Artiel” - jej szef, personel szarn byli z
mowami... mi jedno widziele w swojej
pracy

Szefa zastalam jak zwykle, - stal
koto bufetu i pilnym, faktorym dmu-
obsuwowal sals. Gdy ukazalam si w
drzwiach - usmiechnal si, greczmi mnie
powital. Trozumiatam, ... ze kompletnie

w porządku.

- Panie Szeffie! - pan drieżdric karat mi kupić gruby serunk!

Rozesmiał su serolecnie.

- Jak to było panie szeffie?

Znow usmiechnął sis.

- Jak panowie jedli obiad, to ja już wiedziałem, że pan drieżdric „przy grubym forsie“, a wieczorem, on już nad opanem, pan formantek wyszedł wreszciej... wtedy wreszcie drieżdric i jego teornis pod obserwacją... byłem już pod dobrą datą, ... a na sali mogli być różni ludzie...

- Pan drieżdric i jego goście, część która została, - wyszli w dwie godziny po panu

„- panie szeffie! - już trochę scachunk“ - powiedział pan drieżdric... i poszli.

- Pan wie - panie poruczniku! ja... w takich wypadkach lubis wystro sbaoczyć. Po prostu do stołu... patrys... na krześle... teorna.

Schowalem ja do teory... do dyspozycji pana drieżdrica... jak przyjdzie do „zobowia“ -

Pardzo mało uświadomienia w tej sprawie.

- Dajmy mi szorstki panie szepie, moim
pan gdyś wykombinuje... ze trzy metry
głębokiego sznurka?

Zrozumiał.

Do chwili miastem sznurkiem elegancko
zawieszony w pralni, ... mmgnąłem do siebie:

- Za pół godziny przyjdziemy!

Uradowany, ale z pewnym niepokojem
skierowałem do hotelu... moje wystrogi
przez okno... stary Tobaz?

Otwieram drzwi pokoju... Olek leży
twarzą do poduszki i wciąż pocichu płacze,
dobrze ci tak myślenie w duchu.

- Przyznaj się ci sznurku! - zobacz czy
wytrzyma?

Terwał się z łóżka jakby go ora urwał-
łita w najczulsze miejsce i obłąkanym
wzrokiem patrzył to na mnie, ... to na sznu-
rek.

- Ty! ty! Stawek... na soje?

- Janko na soje? sam przecież prosił!

o sennek!

I bledł, zaczął się trząść, chwycił się za serce
i za bruch... wylciał na korytarz.
Na wszelki wypadek wypadł z rąk...
uspokoilem się... skierował się do...

Aha!... wieszto cis!

Wrócił, trzymając się za bruch

- Gdyby cis teraz zobaczyła wrożysza! bruntaa!
Goczerwiercił jak piwona, znów stąpił w rogłos.

- I cóż Oles? ... powiedz mi... a co... jona... dzieci?

Łostal jakichś drgawek, zaczął ryć - do
słowni ryć.

I al mi się go przybiło, ale jenerze miich truch
pomartwieć się, ... może to bstric, szuka na mypi-
łwie.

- Stawek ratuj, pomoż!

- Jeszcze mi wiesz, - to co mam ratować, a
pieniędzy? ... tyle... napewno nie mam.

- Niema krolew, - niema przyjaciół, ugrzał
na całej gardło.

- Posłuchaj Ołek!

Ustaw się na murze błędnym i zaskam

- Miesz przyjaciel! - proszę... przyjmiesz
ci... mój znak!

Ladigały mu powieki oczu, chwiał się
powiedzieć, ale nie mógł.

- Są w Polsce i... wsiwi ludzie...
twój... troska...

- Gdzie? Na litość Boga!... gdzie?

- Jooojja tezerka... w Warszawie
"Arteli".

Gracie, że zemdlony opadł na łóżko.
Ladim mu wroby.

- Ale... są w Polsce i tacy... lekko duszy
... jak ty!

Jeżeli nie był zupełnie przytomny,
ale promyk radości już przemknął mu
mu po twarzy.

Chciałemu prograć z nim przez
trochę i chciałemu dodać że - trzeba jest, ale

nusta.

Nie powiedziałem tego .... i atakatem tego
roztrepanego, ale mi tego, trzeba!

— Ubieraj się szybko... idziemy po teatras!

Skoczył do mnie, mocno objął i teraz już
z radością... płanał jak małe dziecko.

— " —

1841

Die besten Landweiden sind die
 Weiden, welche an den Ufern
 der Flüsse und Bäche stehen.
 Sie sind sehr nahrhaft und
 werden von den Tieren sehr
 gerne gefressen.

Die Weiden sind in
 drei Arten zu unter-
 scheiden: in die
 Weiden, die an
 den Ufern der
 Flüsse stehen,
 die Weiden, die
 an den Ufern der
 Bäche stehen,
 und die Weiden,
 die an den Ufern
 der Seen stehen.
 Die Weiden, die
 an den Ufern der
 Flüsse stehen,
 sind die besten.
 Sie sind sehr
 nahrhaft und
 werden von den
 Tieren sehr
 gerne gefressen.
 Die Weiden, die
 an den Ufern der
 Bäche stehen,
 sind ebenfalls
 sehr nahrhaft
 und werden von
 den Tieren sehr
 gerne gefressen.
 Die Weiden, die
 an den Ufern der
 Seen stehen,
 sind weniger
 nahrhaft und
 werden von den
 Tieren weniger
 gerne gefressen.

Pułki Kawalerii Polskiej

1918 - 1939.

Spadkobimny stawy dawniej jazdy Polskiej z pod Garmwaldu, Kircholmu, Bieostowa, Chocimia i Wiedria - spełniły swój żołnierski obowiązek wobec Ojczyzny. Nowo w dwóch wojnach:

w wojnie 1918-1920.

w kampanii 1939.

Ostatnie oddziały kawalerii polskiej z początkowych lat zakończyły swój szlak bojowy w dniu 6.X.39 w bitwie pod Wólą Gutarową i Kschim.

Wielkie pułki zostały odetwarzone jako pułki francuskie na Zachodzie, a części powstała podległa mu - jako w Armii Krajowej.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

1 Pułk Szwoleżów
Józefa Piłsudskiego

Ordynowany Krzyżem Srebrnym
Ordaru Wirtuti Militari.

M. p. Warszawa.

Ordynowany w końcu 1918 roku z 1go Pułku
Włanców Legionów Polskich Józefa Piłsud-
skiego.

Siersto pułkowy 10. XII. w rocznicę
bitwy pod Młotkowszczyzną w 1918r.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
pułk wchodził w skład Mazowieckiej
Przegrady Kawalerii i walczył od 1.9.39.
do 22.9.1939.

Ordynowany podczas okupacji w ramach H.K.
dwa Szwarcbrony pułko, jeden szwarcbrony kompanie.

Walczył w akcji "Baran" w Ławoborskiej

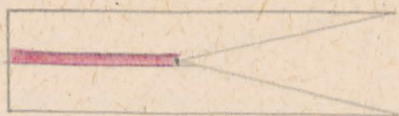
Sobieski

Szwolnierowie 1go Pułku Szwoleżów
 (na stadionie konkursowym hip & Łazienki
 Warszawa 1933-34r.)

2gi Pułk Szwoleżców Rokit-
niańskich.

M.p. Starogard.

Odtworzony z 2go Pułku Ułanów Legio-
now Polskich Józefa Piłsudskiego.

Dołączył do upamiętnienia sławnej starzy
szwadronu rotmistrza Dunin-Nowosielskiego
(2 p. uł. leg.) pod Rokitną w 1915 roku - pułk
otrzymał nazwę - „Rokitniańskich”

Szwist pułkowy 13. VI. w rocznicę starzy
pod Rokitną. (13. VI. 1915)

W kampanii wrześniowej 1939 roku
Pułk brał udział w składzie Jęmionki
Brygady Kawalerii. Odtworzony podczas
okupacji w ramach A.K. - jeden pułkownik.

mal. Wojciech Kossak

Rokitna

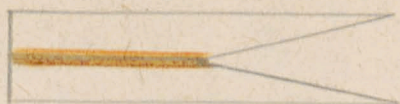
Dar oficerów sz. eksped. i rezerwy
2 p. Szwoleżów Rokit. dla pałku

1915r

Staria Smachronu rokmistrze

Lunia Wasowicza

Z Pułk Szwoleżerów Mazowieckich
im. Jana Kozietulskiego
M.p. Suwałki.

Wgrodzi się z 201go Ochotniczego
Pułku Szwoleżerów z 1920go roku.

Narusz „3 p. szwoleżerów” - strzymał po
wójnie 1918-1920

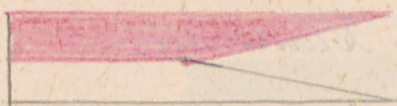
Służył pułkowiec 2. VIII. w rezerwie powo-
łania do życia pułku w 1920 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
brał udział w składzie Suwałskiej
Brygady Kawalerii do C. X. 1939.

1 Pułk Ułanów Kresowieckich
imienia Pułkownika Bolesława Mościckiego.

Odmianiny Krzyżem Srebrnym Orderu
Wirtuti Militari.

M.p. Augustów.

Pułk wywodzi się ze słynnego pułku
Ułanów pułkownika Bolesława Mościckiego
początki którego datują się z 1915 roku od
Szwadronu Legionu Puławskiego przydzielony
Rosyjskiej. Jako pułk 19 ułanów zorganizowany
16 listopada 1918.

Szwadron pułkowy 24 linia w rezerwie
Litwy pod Kredencami

W kampanii wrześniowej 1939 linie

udział w walkach w składzie Su-
walskiej Brygady Kawalerii.

Walka zakarowa w rejonie Woli Gutar-
skiej 6.X.1939r.

Odstawiony podczas okupacji w zarnach H.K.
jeden smacznym konny. Udzielił w angi „Puma”

2go Pułk Ułanów Grochowski
im. Generała Dwernickiego.

M.p. Suwałki

Odtworzony z 2go Pułku Ułanów 1go
Korpusu Polskiego na wschodzie w listopadzie
1918 roku.

Swisto pułkowa

W kampanii wrześniowej 1939 bierze
udział w walkach w składzie Suwałskiej
Przeglady Kawalerii do dnia 6.9.1939.

Treść dowódcy Ignacy Pruski - szef pułku
pułku przedstawił do odznaczenia orderem
Wirtuti Militari.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

3 Pułk Ułanów Śląskich
„Lzieci Wamrawy”

M. p. Tarnawskie Góry.

Odtworzony z dawnego 3 pułku Ułanów
1go Korpusu Polskiego na wschodzie w
roku 1918 w Wamrawie

Swiste pułkowe 14 vi. w marcu 1919
pod Łotyczynem.

W kampanii wrześniowej 1939 brał udział
w walkach w składzie Krakowskiej Brygady
Kawalerii - zakończył walkę w Armii Gen.
Giskora około 20.9.39 pod Tarnawatką, gdzie
ponosi dotkliwe straty.

Odtworzony podczas okupacji w ramach N.K.
dwa pułki.

Die Kunst der Malerei

von Johann Heinrich Woltmann

Leipzig, bey C. Neumann, Neuberger Buchhandlung, 1802.

Die Kunst der Malerei ist eine der edelsten und nützlichsten Künste, die uns die Natur gegeben hat.

Sie lehrt uns, die Schönheit der Natur zu erkennen und sie in unsern Gemälden wiederzugeben.

Man muß sich nur Mühe geben, die Natur zu beobachten und sie zu imitiren.

Die Kunst der Malerei ist nicht nur eine Kunst der Hand, sondern auch eine Kunst des Geistes.

Man muß sich nicht nur Mühe geben, die Natur zu beobachten, sondern auch die Kunst zu studiren.

Die Kunst der Malerei ist eine Kunst der Geduld und der Ausdauer.

Man muß sich nicht nur Mühe geben, die Natur zu beobachten, sondern auch die Kunst zu studiren.

Die Kunst der Malerei ist eine Kunst der Liebe und der Hingebung.

Man muß sich nicht nur Mühe geben, die Natur zu beobachten, sondern auch die Kunst zu studiren.

Die Kunst der Malerei ist eine Kunst der Reinheit und der Einfachheit.

Man muß sich nicht nur Mühe geben, die Natur zu beobachten, sondern auch die Kunst zu studiren.

Die Kunst der Malerei ist eine Kunst der Harmonie und der Schönheit.

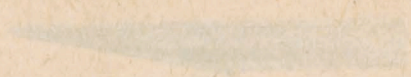

4 Pułk Władców Lansemeriskich
 M.p. Wełno.

Organizowany w listopadzie 1918 roku
 w swiste pułkowi 9. viii. w rozkazach Szary
 pod Krbionką w 1920 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 r. pułk
 walczył w składzie Wileńskiej Brygady Ka-
 walerii, później w składzie Grupy gen. Andersa.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Faint, illegible text below the title.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text line.

Faint, illegible text at the bottom of the page.

5 Pułk Włancz Łasztawskich
im. Generała Józefa Hallora
M.p. Ostrołęka

Odtworzony z dawnych ram 5 pułku Włancz
II Gólskiego Korpusu na wschodzie w listopadzie
1918.r.

Szwist pułkowy 23 IX. w murach Litwy
pod Łasztawem w 1920 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 pułk
walczy w składzie Podlaskiej Brygady
Kawalerii.

Pułk walczy do dnia 6.8.1939.

Odtworzony podczas okupacji w ramach A.K.
dwa szwadrony i pluton - udział w powstaniu.

24

~~_____~~
~~_____~~

John [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear]

[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]

[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]

[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]

[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]

6 Pułk Ułanów Kaniowskich
 Nr. p. Stanisławów.

Odtworzony z dawnego 6 pułku Ułanów
 II Gólskiego Korpusu na wschodzie w grudniu
 1918 roku przy dywizji Generała Feligorskiego
 Szwab pułkowiec M. V. w rozpuszczeniu pod
 Kaniowem w 1918 roku

W kampanii wrześniowej pułk brał
 udział w walkach w Skłodzie Gólskiej
 Bryady Kawalerii.

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

F. Pułk Władzio Lubelskich
 im. Generała Kazimierza Sosnkowskiego
 Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu
 Virtuti Militari.

M. p. Minsk Mazowiecki.

Zorganizowany w listopadzie 1918 roku.
 Kadry Pułku stanowił w olbrzymiej wi-
 szości Legionści z 1-go Pułku Władzio L. P.
 Beliny. „Beliniacy”

Święto pułkowe 23. III. w rocznicę cene-
 racji Standardu Orderem V. M.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
 pułk bierze udział w walkach w składzie
 Mazowieckiej Brygady Kawalerii.

7 pułk walczył do 25. IX. 39 bitwa
udzielił w bitwie pod Smohorą.

W okresie okupacji został odtworzony
w szeregach Armii Krajowej 7 pułk
weteranów Lubelskich im. gen. Kazimierza
Sonińskiego, który już od 1940 r.
do Powstania Warszawskiego brał udział
w walkach A-K.

Dotyczy: ppłk. dypl. Władysław Jędrzejak
Kryptonim Pułku „Jeleń”

8 Pułk Ułanów im. Ks. Józefa
Goniatewskiego.

M.p. Kraków.

Organizowany w listopadzie 1918 roku.
W skład kadry pułku weszli Polacy pełniący służbę w dawnym 1 pułku Ułanów
Armii Austriackiej.

Święte pułkowe w dniu 19. III jako w
dniu imienin Ks. Józefa Goniatewskiego.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
Pułk brał udział w walkach w składzie
Krakowskiej Brygady Kawalerii.

Odtworzony podczas okupacji w ramach A.K.
jeden pułkownik.

9 Pułk Ułanów Małopolskich

M.p. Trzebowa.

zorganizowany w listopadzie 1918 r.
 Swisto pułkowe 31. VIII w rocznicę bitwy
 pod Komorowem.

W kampanii 1939 roku Pułk brał udział
 w walkach w składzie Godłowskią Brygady
 Kawalerii. W kampanii tej Pułk wyróżnił się.

W rozkazie c.d.c. „Armii Warszawa” z dnia
 28.9.1939 - dowódcą Armii Gen. Juliusz Rómmel
 podkreśla doskonałą działalność Pułku i sta-
 wia wniosek odznaczenia Sztabaru Pułku
 orderem „Virtuti Militari” 5 kl.

Virtuti Militari Londyn

10 Pułk Ułanów Litewskich
M.p. Białystok.

Organizowany w Gódninie 1918 roku,
przy Dywizji Litewsko-Białoruskiej
Swisto pułkowe 8. v. na pamiątkę
dojścia w walkach w 1920 r. do Lwowa

W kampanii wrześniowej 1939 roku
Pułk brał udział w walkach w skła-
dzie 9 oddziału Brygady Kawalerii.

10. Galt Blauer Leinwand

Mr. Galt

Erpfindung eines neuen

Prozesses zur Herstellung

von Baumwollgewebe

aus Leinwand und Baumwolle

in einem Verfahren

das sich durch seine

Leichtigkeit und

11 Pułk Ułanów Legionowych
im. Marszałka Edwarda Rydza Smigłego
M. p. Ciechanów.

Zorganizowany w listopadzie 1918 roku z
Luzwizjoni rotmistrza Jabłońskiego.

Święto pułkowe 19. IV w rocznicę zdobycia
Wilna.

W kampanii wrześniowej brał udział w
walkach w składzie Mazowieckiej Brygady
Kawalerii.

Zakończył walkę w dniu 24. IX. 1939.

Odtworzony podczas okupacji - do 3ch
szwadronów - w ramach A. K. - niebierący
w powstaniu.

41. Diele Händel-Verzeichnisse

im: Händel'schen Archiv zu Halle

von H. C. Schick

Verzeichnisse der Händel'schen Werke

in Halle und Leipzig

1. Diele Händel'schen Werke

in Halle

2. Diele Händel'schen Werke

in Leipzig

3. Diele Händel'schen Werke

in Berlin

4. Diele Händel'schen Werke

in Potsdam

5. Diele Händel'schen Werke

12 Pułk Ułanów Podolskich

M. p. Krzemieniec

Odtworzony z dawnego 7 Pułku Ułanów
 III Wschodniego Polskiego Korpusu Genanta
 Michajłowa - w listopadzie 1918 roku
 Święto pułkowe 7 V w rocznicę wstąpienia
 Sztabu w 1919 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 bierze
 udział w walkach w składzie Wołyńskiej
 Brygady Kawalerii.

Za wyjątkowo czynny bojowo dowódca Armii
 „Łódź” „Warszawa” przedstawił wniosek o nadanie
 o nadanie orderu Virtuti Militari 5 klasy na
 Sztabu pułku.

Odtworzony w czasie okupacji - jeden szwadron
 młodo - udział w powstaniu. (wraz z A.K.)

Virtuti Militari.

12. Stück Wissen Schicksal

Als ein Thronfolger

Erstreckung & Erhebung f. seinen Namen

III. Geschichtliche Betrachtung d. römischen Kaiser

Abfassung d. Geschichte 1818

Seit d. Entstehung d. R. in Rom

1. Buch

Die römische Geschichte 1818

Abfassung d. Geschichte d. römischen Kaiser

Abfassung d. Geschichte

Die römische Geschichte 1818

Abfassung d. Geschichte d. römischen Kaiser

Abfassung d. Geschichte d. römischen Kaiser

Abfassung d. Geschichte

Die römische Geschichte 1818

Abfassung d. Geschichte d. römischen Kaiser

13 Pułk Ułanów Wileńskich
im. Henryka Labrowskiego
M.p. Nowa Wilejka

Utworzony w jesieni 1918 roku z oddziałów
samobrony, półmieszki Dywizjon Jazdy Wi-
leńskiej.

W czerwcu 1919 roku przemianowany po
reorganizacji na 13 Pułk Ułanów Wileńskich
Święto pułkowe 25. VII w rocznicę boju pod
Janowem.

W kampanii wrześniowej 1919 roku brał
udział w walkach w składzie Wileńskiej Bry-
gady Kawalerii.

Odtworzony w czasie okupacji - jeden szwadron
lub dyon konno w ramach A.K.

Biere udział w akcji "Burza"

13. Dieß ist ein Verzeichnis
der in dem Reich
von Wien bestehend

Verzeichnis der in dem Reich
bestehenden Reichsämter
und Reichsgerichte

in dem Reich
bestehenden Reichsämter
und Reichsgerichte

Verzeichnis

in dem Reich
bestehenden Reichsämter
und Reichsgerichte

Verzeichnis

in dem Reich
bestehenden Reichsämter
und Reichsgerichte

14 Pułk Wojsk Jazłowieckich
Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu
Wirtuti Militari.

M. p. Lwów

Początek w 1918 roku ze Swadronu 4 Dy-
wizji Gen. Żeligowskiego na Kubaniu.
Do Kraju przybyła przez Odessę i Rumunię
15. II. 1919 r.

Swiszto pułkowe N. VII. w również bitwy
pod Jazłowcem.

W kampanii wrześniowej 1939 roku bierze
udział w walkach w składzie Podolskiej
Przeglady Kawalerii. - Został wyróżniony
przez dowódcę Niemii „Harmata” generała
Juliusza Rómmela i przedstawiony do odzna-
czenia szablami orderem Wirtuti Militari
Hławy (rokaz 28. IX 1939).

Odznaczony podczas okupacji w ramach A. K.
w Lwowie - udział w akcji Burza.

Wirtuti Militari - Hłk.

At the same time

the following

is given

in the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

15 Pułk Ułanów Poznańskich

Odmieniony Krzyżem Srebrnym Orderu
Virtuti Militari.

M. p. Poznań

Powstał w grudniu 1918 roku, jako 1 Pułk
Ułanów Wielkopolskich podczas powstania
Wielkopolskiego w 1918 roku.

Swoisto pułkowe 23. IV w rozmiarach deko-
racji Standardu.

W kampanii wrześniowej 1939 roku brał
udział w składzie Wielkopolskiej Brygady
Kawalerii - walując w obronie Warszawy.

L'armonija Sītanctaru pūmārogo Ordonā
L'armonija Militāri par Mārciānā Sībrucēnā

Sītanctaru pūmārogo u arfilarā 3. mēsi 1937 P. jūniskā

16 Pułk Ułanów Wielkopolskich im. Gen.
Gustawa Orlika-Dresera.

M. p. Bydgoszcz.

Wywodzi się z Ochotniczej Jazdy Wielkopolskiej
z okresu Powstania Wielkopolskiego - styczeń 1919r.

Oddział ten stał się kadrową Pułkiem, który
zorganizowano w maju 1919 roku w Bied-
rusku.

Swoisto pułkowe 26. VII w rocznicy bitwy
pod Siemianowicami.

W kampanii bocheńskiej 1939r. brał udział
w walkach w składzie Pomorskiej Brygady
Kawalerii - zakończył walkę dnia 15. IX. 39r.

The following is a list of the
 names of the persons who
 were present at the meeting
 held on the 1st day of
 the month of
 1856.

17 Pułk Ułanów ^{wielkopolskich} Gniwinienskich
im. Króla Bolesława Chrobrego.

M. p. Leszno

Wywodzi się z 3go Pułku Ułanów Wlkp.
zorganizowanego w Gniwinie w styczniu 1919r.,
a w lutym 1919 roku przemianowany na
17 Pułk Ułanów Gniwinienskich.

Święto pułkowe 7. V. w rocznicę wstąpienia
do Kijowa.

W kampanii wrześniowej 1939 roku brał
udział w walkach w składzie Wielkopolskiej
Brygady Kawalerii.

Przeznaczony do odznaczenia Krzyżem Srebrnym Orderem VM

W 1961 roku na wschodnich granicach

Wschodniej, przy szosie wiodącej do Leszna odsto-
msty został pomnikowo-głaz. 16.10.40 do 2.12.39.

W 1964 roku na ratunek w Lesznie odsłonięto
tablicę pamiątkową 17.p.w.

uwaga! patrz na stronie odwrotnej.

Sprostowanie narowy pulki

Własciwa narwa pulki - riec. Goscimies-
skich, a. Wielkopolskich

Admacyony krysien wirtuti lilitari

17 kel. pover kapityte Oudepsa V M Londyn

18 Pułk Ułanów Pomorskich

Nb. p. Gocdziszew

Wywodzi się z 4 Pułku Ułanów Nardwiślanskich zorganizowany w lipcu 1919 r. w Poznaniu.

W lutym 1920 r. po objęciu Pomorza, w którym bierze udział - otrzymuje nazwę staszcową.

Swoisto pułkowe 29 l. w rozmiarze wymiarów 1go Lwowskiego na front.

W kampanii wrześniowej 1939 roku bierze udział w walkach w składzie Pomorskiej Brygady Kawalerii.

Wyróżnił się w dniu 1. ix. 39 w bitwie pod Krajantami - szczególnie 1. ty szwadronem, który w zuchwałej szarży rozstrzygnął losy bitwy na korzyść pułku.

11. ix 1966. Został odznaczony pomnikiem z okazji 18 p. uł. ku rocznicy 1700 r. i dat. 1. ix 39 r.

VM Londyn

rele

La kaupāria wāwāwā 1939
 owhāwāwā Arāwāwā, Wirtuti Mōhōri 5kē

19 Pułk Ułanów Wołyńskich
im. pułkownika Edmunda Rózyckiego
M. p. Ostrog n. Horzynie

Oddziałem, który rozwinął się w 19 Pułk Ułanów Wołyńskich, był Dywizjon Kawalerii zorganizowany na Ukrainie w końcu 1917 roku przez porucznika Feliksa Jaworskiego.

W lutym 1918 roku Dywizjon zostaje skierowany do III Polskiego Korpusu Wschodniego na Ukrainie. W czasie rozbrojenia Korpusu (lato 1918) nie oddaje się i z bronią i osłonięciem dociera w końcu grudnia 1918 do Polski.

W 1920 roku - rozwija się jako Brygada Ochotnicza Jazdy majora Feliksa Jaworskiego.

Po zakończeniu działań wojennych otrzymuje nazwę 19 Pułk Ułanów Wołyńskich

W kampanii wrześniowej 1939 bierze udział

Wierci Inkwizytor Lenczyński

w składzie Wołyńskiej Brygady Kawalerii.

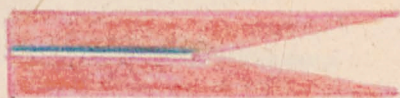
W okresie okupacji oddzielono około 300 szwadronów 19 p.uł. które wchodziły w skład 27 D.P. na Wołyniu w Armii Krajowej

Szwadron pułkowy 19. uł. w ramach bitwy pod Sterezowem i Frankopolsem w 1920 roku. Za kampanię wrześniową 1939 otrzymał order „Wirtuti Militari” 5 kl.

Gluton Orszak 19 pułku Ułanów
Rok 1938.

20 Pułk Ułanów im. Króla
 Jana III Sobieskiego
 M. p. Przeszów.

Powstał ze 108 go Ochotniczego Pułku
 Ułanów - w lipcu 1920 roku.

Święto pułkowe 24. VII w dniu imienia
 patrona pułku Króla Jana III go.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
 bierze udział w walkach w składzie Kresowej
 Brygady Kawalerii.

21 Pułk Ułanów Nacziwiślanickich
 № 1. Równo na Wołyniu

Zorganizowany w lipcu 1920 roku.
 Święto pułkowe dn. 15. V

W kampanii wrześniowej 1939 roku brał
 udział w walkach w składzie Wołyńskiej
 Brygady Kawalerii

Wirtuti militari - o dźwoleniu

21. Diele blauen, hundertmal

in einem Saft zu kochen

Diele blauen, in einem Saft

zu kochen, in 15 H.

Diele blauen, in einem Saft

zu kochen, in 15 H.

Diele blauen, in einem Saft

Diele blauen, in einem Saft

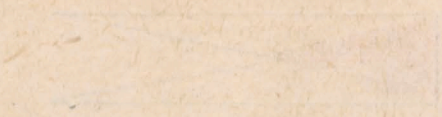

22 Pułk Ułanów Podkarpackich
im. ks. Jerzego Wiśniowieckiego
M.p. Brody

Powstał w listopadzie 1920 roku przez
połączenie 209, 212 ochotniczych pułków
ułanów (Pułk 212 powstawał z 29 Lubelski
Jardy Ochotniczej majora Jaworskiego)
Szwabstwo pułkowe 22. II.

W kampanii wrześniowej 1939 roku bierze
udział w walkach w składzie Kresowej
Brygady Kawalerii.

Dr. J. J. ...
am ...
No. 11 ...

...
...
...
...
...

...
...
...

23 Pułk Ułanów Grodzieńskich
M. p. Gostawy na Wileńszczyźnie.

Wywodzi się od Szwadronu pomorskiego
Czeczulowicza - listopad 1918 r. - i powstał
się jako pułk 23 uł. przez włączenie kilku
mniejszych formacji jazdy i oddziałów jazdy
rotmistrza Jerzego Liąbrońskiego.

Szwadron pułkowy 1. uł. w ramach oficjalnej
powstania pułku.

W kampanii wrześniowej 1939 roku białe
uczestnił w walkach w składzie Wileńskiej
Brygady Kawalerii.

Od twórcy podlegał okupacji w ramach A.K.
- trzy szwadrony konno - uczestnił w akcji "Burza".

Dr. John Black
to the Secretary of the Board

Reference is made to the letter of the 15th inst. in relation to the proposed plan for the purchase of the land for the proposed school. The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same. The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same. The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same.

The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same. The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same. The Board has the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 18th inst. in relation to the same.

24 Pułk Wojskowy im. Hetmana
Stanisława Łolkiewskiego

M. p. Kraśnik pod Lublinem

Powstał z 214go Pułku Ochotniczego
Wojskowy w 1920 roku.

Świszto pułkowe 6. VII. w rocznicę sformo-
wania 214go pułku Wojskowy.

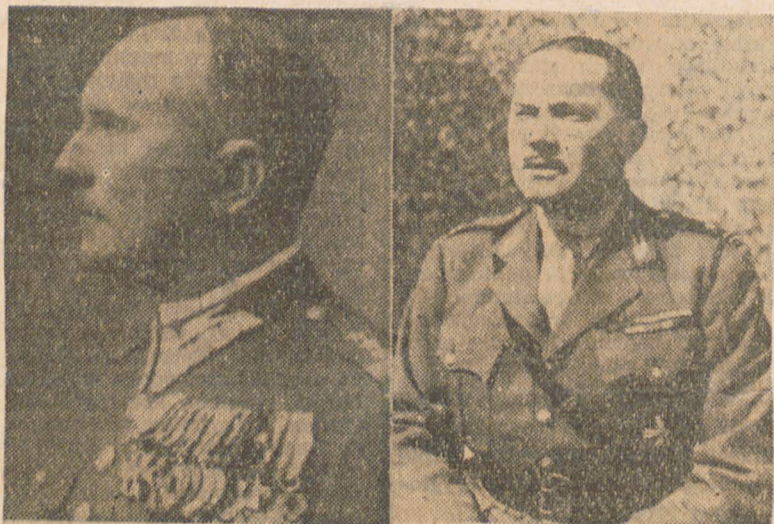
W kampanii wrześniowej 1939 brał udział
w walkach w składzie Brygady Kawalerii
Zmotoryzowanej.

Zmotoryzowany w 1938 roku.

Wzrost 1,70 m.

Plk dypl. Kazimierz Dworak

Plk dypl. Kazimierz Dworak — dowódca 24 p. ul. w czasie kampanii wrześniowej 1939 r. Obok mjr Jan Kański — dowódca 24 p. ul. od 1943 r., zmarł z ran odniesionych w czasie walk w sierpniu 1944 r. we Francji, pośmiertnie awansowany na podpułkownika.

24 p. ul. w czasie odtworzenia w 1940 r.
we Francji i później w Anglii w czasie
walk w II wojnie światowej w dywizji
Gen. Maczka

25 Pułk Ułanów Wielkopolskich

M. p. Prwiany

Utworzył w 1920 roku w Poznaniu jako 115 pułk Ułanów Wielkopolskich - świadomy formowały się w Poznaniu, Bydgoszczy i Gnieźnie.

Święto pułkowe 19. viii. w rocznicę powstania pułku.

W kampanii wrześniowej 1939r. brał udział w walkach w ramach Nowogrodzkiej Brygady Kawalerii.

Virtuti militari

26 Pułk Ułanów
im. Hetmana Jana
Karola Chodkiewicza

m.p. Baranowice

Wyprowadzi się z Głównego Ochotniczego
Pułku Jardy Wielkopolskiej - powstał
w 1920 roku i przemianowany na 26.p.m.

Swisło pułkowe 18. VIII. w okresie wojny
pod Brodnice

W kampanii wrześniowej 1939 brał
udział w walkach w składzie Nowogrodzkiej
Brygady Kawalerii.

W okresie okupacji odtworzył w ramach
A.K. - jeden szwadron konny. Udział w akcji
Burza.

Die Stadt Wien

im Jahr 1790

von Johann

W. W.

Verlag des Verlegers

in Wien

Preis 1 fl. 12 kr.

Wien

1790

Verlag des Verlegers

in Wien

Preis 1 fl. 12 kr.

Wien

1790

1790

27 Pułk Wojska
im. Króla Stefana Batoryego
M. p. Nieszawice

Wyodrębni się z 203 Pułku Jazdy
Ochotniczej - lipiec 1920 r.

Swięto pułkowe 8. VIII. w rocznicę bitwy
pod Licchawowem.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
bierze udział w walkach w składzie Nowo-
gródzkiej Brygady Kawalerii

W okresie okupacji oddworony w ramach
A.K. - odbył służbę w tym czasie.
Udział w akcji Bana.

Die erste Blume

am Ende des Jahres

im Jahre 1850

Erhalten in 200 Jahren

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

Erhalten in 1850

1 Pułk Strzelców Konnych
im. Napoleona Bonaparte'go
M.p. Garwolin

Organizowany w 1921 roku z kilku róż-
nych oddziałów jazdy, przeważnie z dywizjo-
nów przybyłych w 1919 roku z Armii Gen. Józefa Hallera z Francji.

Swoisto pułkowe 9. V w momencie przybycia
jednego z dywizjonów do Kraju.

Imotoryzowany w 1939 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 roku bierze
udział w walkach w składzie Warszawskiej
Brygady Pancerno-Motornej.

Odtworzony w okresie okupacji w A.K.
Udział w powstaniu.

1. Diele 3. Februar 1881
im 1. Theil des 1. Bandes
des 1. Theils

Diele 3. Februar 1881
im 1. Theil des 1. Bandes
des 1. Theils

Diele 3. Februar 1881
im 1. Theil des 1. Bandes
des 1. Theils

Diele 3. Februar 1881
im 1. Theil des 1. Bandes
des 1. Theils

2 Pułk Strzelców Konnych

M. p. Hrubieszów

Wywodzą się z oddziałów kawalerii działających w 1917 i 1918 roku we Francji i Włoszech - przybyłych do kraju z Armii Gen. Józefa Hallera.

Swisto pułkowe 14 III w czasie powstania we Francji w Alençon kadry kawalerii Polskiej.

W kampanii wrześniowej 1939 roku bierze udział w walkach w składzie Wołyńskiej Brygady Kawalerii.

Wirtuti militari Londyn

Kawaleria pułk Józefa Hallera
po przybyciu z Francji w 1919 roku
do Jolsta

3 Pułk Strzelców Konnych
im. Hetmana Polnego Koronnego
Stefana Czarnieckiego

M. p. Wołkowysk

Utworzony w 1922 roku z połączenia róż-
nych oddziałów kawalerii z wojny 1918-1920

Siedzisko pułkowe 27 IV w rejonie po-
łączenia oddziałów.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
brał udział w walkach w składzie Se-
walskiej Brygady Kawalerii.

5. Diele Strohlein Kumpel
im Helmsen Stange Kumpel
Stefan Kumpel

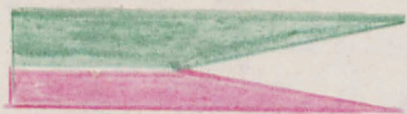
Mr. K. Kumpel

1. Diele Strohlein Kumpel
im Helmsen Stange Kumpel
Stefan Kumpel
Kumpel Kumpel

2. Diele Strohlein Kumpel
im Helmsen Stange Kumpel
Stefan Kumpel
Kumpel Kumpel

3. Diele Strohlein Kumpel
im Helmsen Stange Kumpel
Stefan Kumpel
Kumpel Kumpel

4 Pułk Strzelców Konnych
 Ziemi Łęczyckiej.

Powstał z oddziałów kawalerii Dywizyjnej Łęczyckiej Duchoty z 1920 roku
 Święto państwowe 23. V w rocznicę
 wstąpienia sztandaru.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
 brał udział w walkach w składzie
 Nowogrodzkiej Brygady Kawalerii

W okresie okupacji utworzony w ramach
 A. K. - trzy szwadrony. Udział w akcji „Bura”
 M.p. Płock.

A. J. Black Street New York

Dear Sir

I received a copy of your letter of the 12th inst. and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration. I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,
A. J. Black

In compliance with the provisions of the Act of Congress of the 23rd of March 1878, I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,
A. J. Black

A. J. Black

5 Pułk Strzelców Konnych

M. p. Legnica

Powstał z kilku dywizjonów jazdy
w 1919 roku

Sewsto pułkowe G. i. w rocznic działań
II, III dywizji w Kijowie.

W kampanii wrześniowej 1939 roku brał
udział w walkach w składzie Strakowski
Przegląd Kawalerii.

5. Dieck Stecker Kämpfer

10. 11. 1870

2. 10. 1870

10. 11. 1870

10. 11. 1870

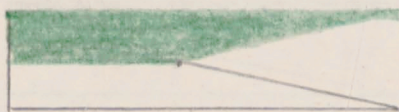
10. 11. 1870

10. 11. 1870

10. 11. 1870

10. 11. 1870

6 Pułk Strzelców Konnych
im. Hetmana Wielkiego Korusiego
Stanisława Łoŕkiewskiego.

M. p. Łoŕkiew

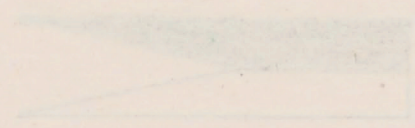
Tworzył z oddziałów polskiej kawalerii
z lat 1917 w Francji i Włoszech

Przybył do Kraju w maju 1919 r.
z Francji z Armii Gen. Józefa Hallera.

Służył pułkowie 20. w rezerwie wy-
manym 1go Dwadziestemu na front w
Szampanii w 1918 roku.

W kampanii wrześniowej 1939 r. brał
udział w walkach w składzie Kresowej
Brygady Kawalerii.

Dr. J. J. ...
...
...

...
...
...
...
...
...
...

...
...
...

7 Pułk Strzelców Konnych Wielkopolskich

Utworzony w lipcu 1920 roku.

Swoisto pułkowe 29. VII w garnizonie wymiaru
1go Szwadronu na front.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
brał udział w walkach w składzie
Wielkopolskiej Brygady Kawalerii

M. p. Poznani - ostatnie lata
przed 1939 r. Bieduchko

- Szefem oddziału pułku, obecnie
pułkownik Zbigniew Stachowski
napisał, że "Polski wydział wojenny o
dziejach 7 p.s.k. w kampanii wrześniowej"
p.t. "Wiermi przysięgi"

Witula Hiliteri Loueyn

7. Diele Stachel Kleeblatt
Fliehkleeblatt

3. Kleeblatt in jeder 1920er

3. Kleeblatt in jeder 1920er
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder
1920er Kleeblatt in jeder

1920er Kleeblatt in jeder

8 Pułk Strzelców Konnych

M. p. Chelmino

Powstał we wrześniu 1920 roku
 Swisto pułkowe 12. VI w rocznicę
 wzniesienia sztandaru.

W kampanii wrześniowej 1939 roku
 brał udział w walkach w składzie
 Pomorskiej Brygady Kawalerii

2. Galt Stetler Kämpfer

Mr. C. C. C. C.

Beitrag zu ...
 Erste ...
 zweite ...

Die ...
 sind ...
 ...

9 Pułk Strzelców Konnych
im. Gen. Karłowa Podlaskiego

M. p. Grajewo

Powstał w październiku 1921 roku.

Święto pułkowe 29. VI.

Przył udział w kampanii wrześniowej
1939 w walkach w składzie Podlaskiej
Brygady Kawalerii.

9. Stück Strafen Kämpfe
im den Kämpfe Gutscheide

Me 7. Stück

Stück 7. Stück Strafen Kämpfe

Stück Strafen Kämpfe

Stück Strafen Kämpfe
Stück Strafen Kämpfe
Stück Strafen Kämpfe

10 Pułk Strzelców Konnych
im. Jardy Tatarskiej
M. p. Łaniew

Utworzony w październiku 1921 roku, po
rozwiązaniu pułku Jardy Tatarskiej
Święto pułkowe 29. IV.

Umotowizowany w 1937 roku

W kampanii wrześniowej 1939 r. brał
udział w walkach w składzie 10 Brygady
Kawalerii Umotowizowanej. plk. Manksa

W okresie okupacji odznaczony w randze
A. R. - dwa smaczony.

Virtuti militari

To the Hon. Secy of the Treasury
Washington
April 1st 1854

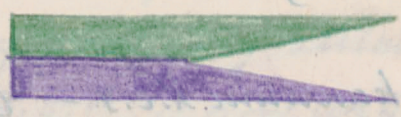
Dear Sir
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 27th inst.

in relation to the proposed

amendment to the act of the 27th Feb 1853
and in reply to inform you that the same
has been forwarded to the proper authorities
for their consideration.

Very respectfully,
A. K. - the undersigned.

Kawaleria Korpusu Ochrony Pogranicza.

Kawaleria K. O. P. powstała w latach
1924 - 1925 - jako oddział broni wchodzący
w skład powstałego w 1924 roku Korpusu
Ochrony Pogranicza.

Kawaleria K. O. P. składała się z 19^{tu}
szwadronów samodzielnym i Dymizjonu
szkolenego.

Poimta służby granicznej na granicach:
litewskiej, łotewskiej, radzieckiej i czeskiej
na rumuńskiej.

Pod względem służby granicznej podlegała
jak i cały K. O. P. - Ministerstwu Spraw Wewn.
a pod względem wykorzystania liniowego -
Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Pod względem pełnienia służby groźniejszą
szwadrony podlegały Pułkom i Brygadom
piechoty K. C. P., a pod względem wyznaczenia
liniowego Inspektorom Grup, których było 3 -
Północna, Środkowa i Południowa.

Inspektorami Grup, byli oficerowie kawalerii
w stopniu pułkowników lub pułkowników.

Ławiczkami szwadronów byli rotmistrzowie,
a zastępcami ich szwadronów - porucznicy kawalerii.

Kadry oficerskie, podoficerskie i kwatermistrzowski
nie uzupełniały pułki kawalerii Armii.

Oficer służby w kawalerii K. C. P. - 5-6 lat,
Podoficer zawodowy - bez ograniczenia czasu,
Własciwe służby czynnej - 1 rok. - przydziałami
byli stale z tego samego pułku kawalerii. po odbyciu
roku służby w swoim pułku kawalerii.

Organizacja, wyposażenie i umundurowanie
jak w pułkach kawalerii Armii.

Die erste Klasse, welche sich aus dem
 Jahre 1818 bis zum Jahre 1820
 bezieht, enthält die Jahre 1818, 1819
 und 1820. Die zweite Klasse, welche
 sich auf die Jahre 1821 bis 1825
 bezieht, enthält die Jahre 1821, 1822,
 1823, 1824 und 1825. Die dritte
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1826
 bis 1830 bezieht, enthält die Jahre
 1826, 1827, 1828, 1829 und 1830.
 Die vierte Klasse, welche sich auf die
 Jahre 1831 bis 1835 bezieht, enthält
 die Jahre 1831, 1832, 1833, 1834
 und 1835. Die fünfte Klasse, welche
 sich auf die Jahre 1836 bis 1840
 bezieht, enthält die Jahre 1836, 1837,
 1838, 1839 und 1840. Die sechste
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1841
 bis 1845 bezieht, enthält die Jahre
 1841, 1842, 1843, 1844 und 1845.
 Die siebente Klasse, welche sich auf
 die Jahre 1846 bis 1850 bezieht,
 enthält die Jahre 1846, 1847, 1848,
 1849 und 1850. Die achte Klasse,
 welche sich auf die Jahre 1851 bis
 1855 bezieht, enthält die Jahre 1851,
 1852, 1853, 1854 und 1855. Die
 neunte Klasse, welche sich auf die
 Jahre 1856 bis 1860 bezieht, enthält
 die Jahre 1856, 1857, 1858, 1859
 und 1860. Die zehnte Klasse, welche
 sich auf die Jahre 1861 bis 1865
 bezieht, enthält die Jahre 1861, 1862,
 1863, 1864 und 1865. Die elfte
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1866
 bis 1870 bezieht, enthält die Jahre
 1866, 1867, 1868, 1869 und 1870.
 Die zwölfte Klasse, welche sich auf
 die Jahre 1871 bis 1875 bezieht,
 enthält die Jahre 1871, 1872, 1873,
 1874 und 1875. Die dreizehnte
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1876
 bis 1880 bezieht, enthält die Jahre
 1876, 1877, 1878, 1879 und 1880.
 Die vierzehnte Klasse, welche sich
 auf die Jahre 1881 bis 1885 bezieht,
 enthält die Jahre 1881, 1882, 1883,
 1884 und 1885. Die fünfzehnte
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1886
 bis 1890 bezieht, enthält die Jahre
 1886, 1887, 1888, 1889 und 1890.
 Die sechzehnte Klasse, welche sich
 auf die Jahre 1891 bis 1895 bezieht,
 enthält die Jahre 1891, 1892, 1893,
 1894 und 1895. Die siebzehnte
 Klasse, welche sich auf die Jahre 1896
 bis 1900 bezieht, enthält die Jahre
 1896, 1897, 1898, 1899 und 1900.

Pułk Kawalerii K. O. P.

Pułk został utworzony z 2 pułkowników kawalerii K. O. P. w roku 1939.

W marcu 1939 pułkownikowie kawalerii K. O. P. zostali zdyscyplinowani z granicy wschodniej i przeniesieni do rejonu stacji Kol. Ruskie gdzie utworzono 2 pułki "Grupy Kawalerii Filiter".

W maju 1939 Grupa Kawalerii otrzymała rozkaz i przekształcona została w 1 pułk Kawalerii K. O. P.

Na dzień 1. VIII. 1939 skład pułku przedstawiać się - jak niżej:

dowódca Pułku - ppłk. Feliks Kopeć

zastępca dowódcy Pułku - major Karol Błanin

kwatermistrz - podporucznik Edward Zielinski

adiutant - porucznik kaw. St. Wysocki

oficer techniczny - por. kaw. Kazimierz Dracyma

- Liczba 1go swadronu ntow. Marian Szalwica,
 Liczba 2go " - . rtm. Heliodor Romanowski,
 Liczba 3go " - . rtm. Jan Maciejowski,
 Liczba 4go " - . rtm. Adam Bartoszewicz,
 Liczba 5go " - . rtm. Feliks Ciejka,
 Liczba 6go " - . rtm. Karimian Minicki,
 Liczba 7wa. C.K.M. rtm. Karol Leckowski,

W skład plutonu wchodziły ponadto:
 pluton łączniczy, i zmotoryzowany pluton saperów.
 Liczba swadronu C.K.M. dołączano pluton ppanej
 ochrony ppanej.

W kampanii 1939 pułk wchodził w
 skład Armii "Lódź" w której w czasie
 wypetnii swej ulamki stawił się, bierąc
 udział w walkach od pierwszego dnia
 kampanii.

Wyciąg z rozkazu Liczba Armii Lódź.

Rozkaz Liczba Armii

13 września 1939

Liczba - Warszawa

Rozkaz pochmowy

do Pułku Kawalerii R. 1. 9.

Od samego początku przystąpił pułk
 do Armii "Lódź", pułk kawalerii R. 1. 9.

poł dowodztwem pułkownika Feliksa Kopeca
wykazał się jako wrogi odwrócić.

Za wybitne zasługi dowodząc, za wy-
kazanie odwagi i odwagi nadaje order Virtu-
ti Militari 4kl. dowodzą pułku. ppłk. Kopeca
Feliksowi, oraz przyznaje eda pułku 10 krzyży
Wirtuti Militari do dyspozycji dowodzą pułku,
reklam odznaczenia najardziejże jego żołnierzy.

(-) J. Rimmel Gen. dyw.

Nowicka Armii Łab. i Kampas

podstawa: Wspomnienia gen. Juliana Romana
„Za Honor i Ojczyznę” str. 393

Doł kornie kampanii pułk watorzy w skła-
dnie Kresowy Armii Kawalerii - do 1.10.1939.

Pułk. Feliks Kopec zginął w 19 kwr
w Katyniu.

Pultti kawalerii oolyuorjone
 orderen nymmyen "Virhute Militari"

Ia najs 1918-1920.

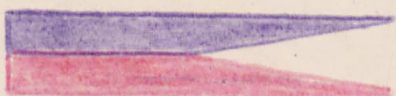
1 pultti Sewolejoni	-	5kl.
1 pultti Ulanoi	-	5kl.
7 pultti Ulanoi	-	5kl.
14 pultti Ulanoi	-	5kl.
15 pultti Ulanoi	-	5kl.

Ia kompanis wresnioms 1939.

9 pultti Ulanoi	-	5kl.
12 pultti Ulanoi	-	5kl.
14 pultti Ulanoi	-	4kl.
17 pultti Ulanoi	-	5kl.
18 pultti Ulanoi	-	5kl.
19 pultti Ulanoi	-	5kl.
21 pultti Ulanoi	-	5kl.
24 pultti Ulanoi	-	5kl.
25 pultti Ulanoi	-	5kl.
2 pultti Strielni kompyl.	-	5kl.
7 pultti Strielni kompyl.	-	5kl.
10 pultti Strielni kompyl.	-	5kl.

L.

Centrum Wyszukolenia Kawalerii m. p. Grudziądz.

C. W. Kaw. powstało w sierpniu 1920 roku. Do roku 1939 ulegało przemianom organizacyjnym - szczególnie w roku 1927, w którym zostały ustalone zaradnicze ramy organizacyjne.

W skład C. W. Kaw. wchodziły:

- Szkoła Podchorążych Kawalerii,
- Szkoła Podchorążych Rezerwy Kawalerii,
- Kursy dowódców szwadronów,
- Kursy Instruktorów Jazdy, dla Oficerów,
- Kursy rykiadancy dla podoficerów,
- oraz Grupa Sportu Kawalerii do zawodów Międzynarodowych i Olimpijskich.
- ~~Kursy dowódców szwadronów.~~

Sztandar Szkoły Podchorążych Kawalerii
rok 1937

Artyleria konna

Liczebność artylerii konnej, których było w okresie przed 1939 - czteronasze pozostały zwiększone w okresie wojny 1918-20 i zwiększone po wojnie.

W okresie wojny powstały dywizjony:

1-szy, 3-ci, 2-gi, 4-ty, 5-ty, 7-ny, 6-ty, 8-ny i 9-ty. (w większości powstawania dywizji).

Liczebność ta, za współdziałaniem 9-go Korpusu uderzeniowego w wojnie (1918-20).

Po wojnie powstały dywizjony 10-ty, 11-ty, 12-ty, 13-ty i 14-ty.

Dywizjony a.k. podlegały dowództwu a.k. i Biurem kwatermistrzostwa.

Pracownicy 4ch dywizjonów otrzymali

za wojny 1918-1920 kerzje Virtuti
Militari na traktach sygnaturna:

1 bat. 1go D.A.R., 1 bat. 2 D.A.R., 1-2 bat.
H.D.A.R. i 1a bat. 5 D.A.R.

Uwieling sprawa zadan, czer dantkar
Przygad kawalerii i wyszych - Dymyjom
A.R. onny - w kompanii wresmowej 1939
wymiaraty sie chlubnie a wyszym na
nich zadan, odznaczajac sie mowyma
bramira i poswieceniem.

Artyleria konna 7 lat 1918-1920.

O. de B. Kawalerii Golstera
w 1939. - na dzień 1.11.

Brygada konnych - 11

Brygada pancerno-motocyk- 2

Brygady konne.

Marzowiecka Brygada Kawalerii -
deca pîn dypl. Jan Karc

- 1 p. susterow - deca pîn dypl. Janusz Albrecht,
- 7 p. uł. deca pîn. Marian Starynski,
- 11 p. uł. deca ppîn. Władysław Maciejowski,
- 1 L. A. K. deca ppîn. Fiedora Gietich,
- 3 Bucon Strzelców - deca ppîn. Marian Wieruski.

Wielka Brygada Kawalerii -
deca pîn. Julian Filipowicz

- 12 p. uł. deca ppîn. Andrzej Kurok,
- 19 p. uł. deca ppîn. dypl. Józef Głowacki,
- 21 p. uł. deca ppîn. Kazimierz de Rotmistrz Świerki,
- 2 p. s. k. deca pîn. Józef Mularczyk
- 2 L. A. K. deca ppîn. Jan Karciszewski
- 11 Bucon Strzelców.

Wileńska Brygada Kawalerii
 deca general Rüdolf Dreszer,

- 4 p. ul. deca ppłk. Ludomir Wysocki,
 13 p. ul. deca płk. Józef Sierdak,
 23 p. ul. deca ppłk. dypl. Jan Miłkowski,
 3 D. A. K. deca ppłk. Józef Droka.

Siewalska Brygada Kawalerii
 deca general Tygmont Godhorki,

- 3 p. swod. deca płk. Edward Milewski,
 1 p. ul. deca ppłk. Jan Sietewski,
 2 p. ul. deca płk. Kazimierz Płiscowski,
 3 p. S. K. deca ppłk. Jan Matysiak,
 4 D. A. K. deca ppłk. Ludwik Kieck,

Krakowska Brygada Kawalerii
 deca gen. Tygmont Giersecki

- 3 p. ul. deca płk. Czesław Chomicki,
 8 p. ul. deca ppłk. Władysław Durin-Indrzejcki,
 5 p. S. K. deca płk. Kazimierz Konarski,
 5 D. A. K. deca ppłk. Jan Witowski.

Paon Obrony Narodowej

Gołobowska Brygada Kawalerii

- deca pūr. dypl. Leon Strzałicki
 6 p. uł. deca pūr. Stefan Lisicki,
 9 p. uł. deca pūr. dypl. Mianus Radnicki,
 14 p. uł. deca pūr. Edward Gouliowski,
 6 L. A.R. deca pūr. Stanisław Gochepian
 14 gen. pionierów deca rept. Witkowski,
 7 Baon Strzelców deca mł. Józef Szul.

Wielkopolska Brygada Kawalerii
 deca gen. hr Roman Abraham

- 15 p. uł. deca pūr. Jacek Mikke,
 17 p. uł. deca pūr. Ignacy Korabowicki,
 7 p. s. k. deca pūr. Stanisław Krowicki,
 7 L. A.R. deca pūr. Ludwik Sawicki,
 11 Baon Strzelców deca pūr. Warchał.

Nowogródzka Brygada Kawalerii
 deca gen. Władysław Anders

- 25 p. uł. deca pūr. Bohdan Stachlewski,
 26 p. uł. deca pūr. dypl. Ludwik Schroyer,
 27 p. uł. deca pūr. Józef Gajak

4 p. s. k. dea ppłn. Zygmunt Marzecwski,
 9 L. A. K. dea ppłn. Jacek Retowski,
 5 Paon Strzelca dea ppłn. Gistr Gorucki,

Gomarska Brygada Kawalerii
 dea gen. Grzmot-Skotrucki

2 p. swol. dea ppłn. dypl. Jozef Trepte,
 16 p. ul. dea ppłn. Julianz Anolat Rusacki,
 18 p. ul. dea Karimionz Mastalcz ppłn,
 8 p. s. k. dea ppłn. dypl. Jozef Jastrzebski,
 11 L. A. K. dea ppłn. Wladyslan Swed.

Kresowa Brygada Kawalerii

dea ppłn. Stefan Hanka-Kulora -
 ppłn. dypl. Jozef Grobicki

20 p. ul. dea ppłn. dypl. Androj Kunachowicz,
 22 p. ul. dea ppłn. dypl. Witaydon Plonka,
 6 p. s. k. dea ppłn. Stefan Mossot,
 1 p. kan. H. O. P. dea ppłn. Feliks Kopee.
 13 H. A. K. dea ppłn. Jozef Grzesko,
 4 Paon Strzelca.

Podlaska Brygada Kawalerii

deca gen. Ludwik Krniec - Skryński

5 p. uł. deca pūr. Stefan Chemicz,

10 p. uł. deca pūr. dypl. Kazimierz Bussler,

9 p. s. k. deca pūr. Jacek Falcewicz,

14 L. H. K. deca pūr. dypl. Jacek Zytkowski.

10 Brygada Kawalerii (zmot.)

deca pūr. dypl. Stanisław Marek,

24 p. uł. deca pūr. dypl. Kazimierz Litwiniak,

10 p. s. k. deca pūr. dypl. Janina Bektierianin,

16 L. H. Mot. deca mjr. Kazimierz Tomaszewski,

Lyon Pancerz deca pūr. dypl. Mieczysław,

Lyon Rezerw. deca mjr. Kazimierz Siwicki,

Prac. Saperów deca mjr. Jan Dorauff

Warszawska Brygada Pancerna Motorna

deca pūr. dypl. Stefan Rowicki

1 p. s. k. deca pūr. Stanisław Lewicki,

1 p. s. p. deca pūr. Leon Wzaeny

Lyon rezerw. pancerny.

Centrum Wyszkolenia Kawalerii

komendant pūr. Jacek Komorowski

Wyciąg z artykułu płkownika dypl.
Leona Strzeleckiego p.t. "Kampania
włosniowa 1939." zamieszczonego w
"Jarda Polskie" w 1953r. - str. 79.

"Gatunek na wojnę 1939 r. i perspek-
tywy lat, które pod uwagę i wzięto-
ścię wzięto medycynę i braki,
możemy śmiało powiedzieć, że kawale-
ria nie zawiodła pokładanych na
nią była się w ciężkich warunkach
kampanii włosniowej dobrze, utrzyma-
ła bardzo długo swoją oddziałość
nimo błyskawicznych jak na owe era-
sy posunięć przeciwnika.

Właściwa wypełnienie tego obowiązków
silna i zgraną kadra oficerów i podofi-
cerów.

W książce "Polskie Siły Zbrojne" - za-
mieszczona jest taka opinia:

"Kawaleria gotowała się do zres-
potów nad innymi brzoiami."

654
217

Odciałe Sztafclary Pułkoi

Kawalerii po kampanii 1939 roku.

1. Znajdują się w Muzeum W. P.

- Sztafclars 1go Pułku Szwoleżerów,
- Sztafclars 6go Pułku Strzelców Konnych,
- Sztafclars 7go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 7go Pułku Strzelców Konnych,
- Sztafclars 11go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 15go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 16go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 20go Pułku Ułanów.

2. Znajdują się na obczyźnie.

- Sztafclars 2go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 10go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 24go Pułku Ułanów,
- Sztafclars 3go Pułku Szwoleżerów,
- Sztafclars 9go Pułku Strzelców Konnych,
- Sztafclars 10go Pułku Strzelców Konnych

Uwaga: lista nie kompletna.

Stanchery u. Museum u. Pomocin

17 p ut klp in kolektive Chrobace

Stary stander 1919-1939 v

u nový stander ~~1939~~ 1939 v

15 p ut odnoveni

Oddział Wojskowy Kawalerii
mjr Henryka Dobrzańskiego
Hubali.

Oddział Kawalerii Hubali został
przez niego zorganizowany w dniach
23 i 24. 9. 1939. w sile 160 koni.

Oddział walczył z hitlerowskim
okupantem do końca kwietnia 1940

Major Hubal zginął na polu chwały
w dniu 29. IV. 1940 w rejonie Artilina.

Po śmierci Hubali - oddział został
rozwiązany.